

HARCIRAH KANUNU ⁽¹⁾

Kanun Numarası : 6245
Kabul Tarihi : 10/2/1954
Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 18/2/1954 Sayı : 8637
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 3 Cilt : 35 Sayfa : 321

*
* *

*Bu Kanunun yürürlükte olmayan hükümleri için bakınız
"Yürürlükteki Bazı Kanunların Mülga Hükümleri Külliyatı",
Cilt: 1 Sayfa:415*

*Bu Kanun ile ilgili tüzükler için, "Tüzükler Külliyatı"nın kanunlara
göre düzenlenen nümerik fihristine bakınız.*

*
* *

KISIM I*Umumi Hükümler*

Kanunun şümülü:

Madde 1 – a) Umumi Muvazeneye dahil dairelerle mülhak ve hususi bütçeli idareler (Köy bütçeleri hariç) ve bunlara bağlı sabit ve mütedavil sermayeli müesseseler;

b) (**Değişik: 25/6/1958-7145/1 md.**) Hususi kanunlarla kurulmuş banka ve teşekküller; (Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı, Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı ve Türk Havayolları Anonim Ortaklığı hariç);

c) Yukarıdaki (a) ve (b) fıkralarında yazılı daire, idare, banka, teşekkül ve müesseselerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları teşekkül ve müesseseler;

Tarafından ödenecek harcırah bu kanun hükümlerine tabidir.

Reisicumhurun seyahat masrafları:

Madde 2 – Reisicumhurun memleket iç ve dışındaki seyahatleri dolayısıyla vakı bilcümle masrafları bu kanun hükümlerine tabi tutulmaksızın ödenir.

Tarifler:

Madde 3 – (**Değişik: 11/12/1981-2562/1 md.**)

Bu Kanunda geçen;

a. Harcırah: Bu Kanuna göre ödenmesi gereken yol masrafı, gündelik, aile masrafı ve yer değiştirme masrafından birini, birkaçını veya tamamını;

---

(1) Bu Kanunda ve bu Kanunu değiştiren, 11/12/1981 tarihli ve 2562 sayılı Kanunun 29. maddesiyle eklenen Ek 1 inci maddede geçen belirli memuriyet ünvanları, 16/6/1983 tarih ve 2851 sayılı Kanunun 9. maddesiyle tekrar değiştirilmiştir.

- b. Kurum: 1 nci maddede sayılan daire, idare, banka, teşekkül ve müesseseleri;
- c. Memur: Personel kanunları hükümlerine göre aylık alan kimseleri (Yardımcı hizmetler sınıfına dahil personel hariç);
- d. Hizmetli: Personel kanunlarına göre yardımcı hizmetler sınıfına dahil personeli, kurumlarda yalnız ödenek mukabili çalışanlarla kurumlarda çalıştırılan tarım ve orman işçilerini ve iş kanunlarına göre işçi sayılan kimseleri;
- e. Aile fertleri: Memur ve hizmetlinin, harcırah verilmesini gerektiren olay sırasında evlilik bağıyla bağlı olduğu eşi ile bakmakla yükümlü olduğu usul ve furuu ve erkek ve kız kardeşlerini;
- f. Bagaj: Memur ve hizmetlinin mensup olduğu kuruma veya şahsına ait olup, resmi vazife için kullanılabilen eşya ile yolcunun bu seyahati için ihtiyacı bulunan şahsi eşyasından mutat surette taşınması mümkün olanları;
- g. **(Değişik: 10/9/2014-6552/89 md.)** Memuriyet mahalli: Memur ve hizmetlinin asıl görevli olduğu veya ikametgâhının bulunduğu şehir ve kasabaların belediye sınırları içinde bulunan mahaller ile bu mahallerin dışında kalmakla birlikte yerleşim özellikleri bakımından bu şehir ve kasabaların devamı niteliğinde bulunup belediye hizmetlerinin götürüldüğü, büyükşehir belediyelerinin olduğu illerde ise il mülki sınırları içinde kalmak kaydıyla memur ve hizmetlinin asıl görevli olduğu veya ikametgâhının bulunduğu ilçe belediye sınırları içinde kalan ve yerleşim özellikleri bakımından bütünlük arz eden yerler ile belediye sınırları dışında kalmakla birlikte yerleşim özellikleri bakımından bu yerlerin devamı niteliğindeki mahaller ve kurumlarınca sağlanan taşıt araçları ile gidilip gelinebilen yerleri;
- h. Başka yer: Yukarıda (g) fıkrasında yazılı memuriyet mahalli dışındaki yerleri; ifade eder.

Harcırah verilecek kimseler:

Madde 4 –(Değişik: 11/12/1981-2562/2 md.)

Bu Kanunda belirtilen hallerde:

1. Bu Kanun kapsamına giren kurumlarda çalışan memur ve hizmetliler ile aile fertlerine ve aynı kurumlarda fahri olarak çalışanlara;
  2. Memur veya hizmetli olmamakla beraber kurumlarca geçici bir vazife ile görevlendirilenlere;
  3. Kadrosuzluk dolayısıyla açıkta kalan memurlara ve bunların aile fertlerine;
  4. Hizmetlilerden cezaen olmamak üzere vazifelerine son verilenlere ve bunların aile fertlerine;
  5. Memur veya hizmetlinin vefatında aile fertlerine, çocuklara refakat ettirilecek memur ve hizmetlilere;
  6. Hükümlü, tutuklu veya gözetim altında bulundurulananların sevkinde ya da refakatle görevlendirilen erbaş ve erlere;
  7. **(Mülga: 31/7/2003-4969/1 md.)**
  8. Milli ve resmi spor temasları dolayısıyla seyahat edecek sporcu ve idarecilere;
  9. Birlik halinde yabancı memleketlere gönderilecek Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına ve bunların Türkiye'de bırakacakları aile fertlerine;
  10. Aile ile birlikte oturulması yasak edilen bölgelerdeki askeri şahısların aile fertlerine;
  11. Bu Kanunda belirtilen özel hallerde askeri öğrenciler ile erbaş ve erlere;
- Harcırah verilir.
- (Mülga fıkra: 31/7/2003-4669/1 md.)**

Harcırahın unsurları:

Madde 5 – Harcırah; yol masrafı, yevmiye, aile masrafı ve yer değiştirme masrafını ihtiva eder. İlgili, bu kanun hükümlerine göre bunlardan birine, birkaçına veya tamamına müstahak olabilir.

*Harcırah hesabında esas tutulacak yol:***Madde 6 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/3 md.)**

Harcırah, bu kanunda aksine hüküm bulunmadıkça, gidip gelmeye en uygun ve kullanılması mutad olan yol ve taşıt araçları üzerinden verilir.

Gidip gelmeye en uygun ve kullanılması mutad olan bu yolda hem muayyen, hem gayrimuayyen tarifeli taşıt işletilmekte ise harcırah hesabında muayyen tarifeli taşıt esas alınır.

Bu yol ve taşıt, yolculukta geçen süreye göre memur veya hizmetli ile ailesi için ödenmesi gereken gündelik ve taşıt ücretleri toplamı dikkate alınarak memur veya hizmetlinin mensup bulunduğu dairece tespit olunur.

Birinci fıkraya göre takip edilmesi gereken yolun dışında bir yoldan veya kullanılması gereken taşıt aracından başka bir araçla yolculuk yapılmasının işin gereğine göre zorunlu olması halinde, bu yol ve taşıt aracına ilişkin masrafların kabulü merkezde ita amiri veya bu durumda olan amirlerin, taşrada memur veya hizmetlinin mensup olduğu kurumun ita amiri durumunda olan kimsenin veya mahallin en büyük askeri ve mülki amirinin önceden verilmiş yazılı bir emri bulunmasına bağlıdır.

(Ek: 14/1/1988 - KHK-311/12. md.) Ancak, işin veya hizmetin gerekli kıldığı durumlarda uçak kiralamak suretiyle seyahat edilebilmesi, seyahatin yurtiçinde olması ve bu seyahatle ilgili Bakanın veya misafiri yabancı Bakanın bizzat katılması hallerinde mümkündür.

*Harcırah hesabında esas tutulacak aylıklar:***Madde 7 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/4 md.)**

Harcırahın verilmesinde memurun fiilen almakta olduğu aylık (Kurumların 1 - 4 ncü derecelerdeki kadrolarında bulunanlardan kazanılmış hak aylık dereceleri daha düşük olanların işgal etmekte oldukları kadro) derecesi esas alınır.

Hizmetlilerin harcırahı, aldıkları aylık ücret veya ödeneklerine; gündelik ile çalışanların harcırahı da gündeliklerinin 30 katına en yakın memur aylık tutarı üzerinden hesaplanır. Şu kadar ki (Ödenek mukabili çalışanlar hariç) bunların harcırahları hiçbir suretle 4 üncü derecedeki memurlara verilen miktarı geçemez.

Terfi suretiyle atanmaların harcırahı, terfi ettikleri aylık derecesi üzerinden ödenir.

*Memur veya hizmetli olmayanların harcırahı:***Madde 8 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/5 md.)**

Memur veya hizmetli olmadıkları halde bu Kanuna tabi kurumlarca geçici bir görev ile görevlendirilenlere verilecek yol masrafı ve gündelik, bunların bilgi seviyeleri ve faaliyet sahaları ile mahalli şartlar dikkate alınarak 4 ncü dereceye kadar olan memurlardan herhangi birine verilen yol masrafı ve gündeliğe kıyasen ilgili kurumca takdir olunur.

Ancak, ilgili Bakanlığın teklifi ve Maliye Bakanlığının olumlu görüşü üzerine, bu gibi kimselerden icabedenlere 4 ncü dereceden daha yüksek memurlara ödenebilecek yol masrafı ve gündelik verilebilir.

Sözleşmeli olarak çalıştırılıp da sözleşmelerinde verilecek harcırah belirtilmiş olan kimseler hakkında bu madde hükmü uygulanmaz.

Henüz rütbe almamış askeri öğrenciler ile Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı adına okuyan öğrencilerin öğrenim, resmi davet ve mübadele nedeniyle yurtdışında buldukları sürece kendilerine teğmen rütbesindeki subayın yurtdışı gündeliği bu Kanunun yurtdışı gündeliklerine ilişkin hükümleri gözönünde bulundurulmak suretiyle ödenir. ⁽¹⁾

Daimi vazife harcırahının mebdei:

Madde 9 – Daimi vazife harcırahı:

a) **(Mülga: 31/7/2003-4969/1 md.)**

b) Naklen veya tahvilen başka bir mahalle gönderilenlere, bu tayinleri sırasında mezunen başka bir mahalde bulunsalar dahi, eski memuriyetleri mahallinden;

c) Muvakkat vazife ile veya vekaleten bir yerde buldukları esnada asli vazife mahalli değişenlere eski memuriyetleri mahallinden;

İtibaren verilir.

KISIM II

Seyahat ve Vazifenin Mahiyetine Göre Verilecek Harcırah

Yol masrafı, yevmiye, aile masrafı ve yer değiştirme masrafının birlikte verilmesini icabettiren haller:

Madde 10 – Yol masrafı, yevmiye, aile masrafı ve yer dağıtım masrafı aşağıdaki hallerde verilir:

1. **(Değişik: 1/7/2006-5538/2 md.)** Yurt içinde veya yurt dışında görev yapmakta iken yurt içinde veya yurt dışındaki sürekli bir göreve naklen atanan ya da yabancı ülkelerdeki memuriyet merkezi değiştirilen memur ve hizmetlilere yeni görev yerlerine kadar;

2. **(Mülga: 31/7/2003-4969/1 md.)**

3. **(Mülga: 31/7/2003-4969/1 md.)**

4. **(Mülga: 31/7/2003-4969/1 md.)**

5. Kadro dolayısıyla açığa kalan veya vekalet emrine alınan memurlara açık aylıklarını Türkiye dahilinde tesviye ettirecekleri yere kadar;

6. Asilin vüruduna kadar muvakkaten gönderilmiş olmayıp da vekalet namı altında asaleten gönderilen ve vekalet müddeti belli olmayan kumandan ve memurlara vazife mahallerine kadar.

Yol masrafı, yevmiye ve yer değiştirme masrafı verilmesini icabettiren haller:

Madde 11 – **(Mülga: 31/7/2003-4969/1 md.)**

(1) 2/1/2017 tarihli ve 680 sayılı KHK'nin 31 inci maddesiyle, bu fıkrafta yer alan "askeri öğrencilerin" ibaresi "askeri öğrenciler ile Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı adına okuyan öğrencilerin" şeklinde değiştirilmiş, daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7072 sayılı Kanununun 30 uncu maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır.

Daimi veya muvakkat vazife halinde yolda veya vazifeye başlamadan vefat edenlerin harcırahı:

Madde 12 – Daimi veya muvakkat bir vazife ile bir tarafa gönderilenler yolda veya yeni vazife mahallinde işe başlamadan vefat eyledikleri takdirde ölüm mahalline kadar olan harcırahları hesap ve buna peşinen ödenmiş ve istirdadı kısmen veya tamamen imkansız bulunmuş olan nakil vasıtaları bilet ücretleri ilave olunur. Bu suretle tahakkuk edecek istihkak, verilmiş olan avanstan ziyade ise fazlası tasviye olunur, noksan ise farkı geri alınmaz. Ancak muvakkat vazife ile yabancı memleketlere gönderilenlerden vefat edenlerin bu suretle uhdelerinde bırakılacak fark, bunların bu kanuna göre müstahak buldukları dış yevmiyelerin on günlüğüne tekabül eden miktarından fazla olamaz.

Yeni memuriyet mahallinde işe başlamadan veya yolda vefat halinde veyahut göreve başladıktan sonra vefat halinde aile harcırahı: ⁽¹⁾

Madde 13 – (Değişik: 7/7/2010-6004/25 md.)

Yurtiçinde daimi memuriyetle bir mahale tayin olunup da yolda veya yeni memuriyet mahallinde işe başlamadan evvel vefat eden memur veya hizmetli, ailesini birlikte götürmüş bulunuyor ise harcıraha müstehak aile efradına ölümün vukubulduğu mahalden itibaren ve ailesini birlikte götürmemiş ise bunlara vefat tarihinde buldukları mahalden itibaren, 45 inci madde esaslarına göre harcırah verilir.

Yabancı bir memlekete daimi vazife ile tayin olunup da yolda veya yeni memuriyet mahallinde işe başlamadan evvel veyahut vazifesine başladıktan sonra vefat eden memur veya hizmetli, ailesini beraberinde götürmüş bulunuyor ise harcıraha müstahak aile efradına ölümün vukubulduğu mahalden itibaren ödenecek harcırah 46 ncı madde esaslarına göre belirlenir.

Muvakkat vazife harcırahı (Yol masrafı ve yevmiye):

Madde 14 – Aşağıda gösterilen memur ve hizmetlilere muvakkat vazife harcırahı olarak yol masrafı ile yevmiye verilir ve hamal (Cins ve adedi beyannamede gösterilmek suretiyle) bagaj ve ikametgah veya vazife mahalli ile istasyon, iskele veya durak arasındaki nakil vasıtası masrafları da ayrıca tediye olunur:

1. Birinci maddede yazılı kurumlara ait bir vazifenin ifası maksadıyla muvekkaten yurt içinde veya dışında başka bir yere gönderilenlere;
2. Yeni ve eski memuriyetlerine mütaallik bir meseleden dolayı bu kanuna tabi kurumlarca açılan bir dava sebebiyle sanık veya davalı olarak (İşten el çektirilmiş olsun veya olmasın) başka bir yere gönderilenlerden lehinde netice hasıl olanlara;
3. Memuriyet merkezlerinin bulunduğu mahal dışındaki bir vazifeye vekaleten gönderilenlere;
4. Fiilen oturduğu mahalden gayri bir yere açıktan vekaleten gönderilenlere (yalnız gidiş ve dönüşleri için);
5. **(Değişik: 12/1/1959 - 7187/1 md.)** Muvakkat kaza salahiyeti ile gönderilenlere.

(1) Bu madde başlığı "Yeni memuriyet mahallinde işe başlamadan veya yolda vefat halinde aile harcırahı:" iken 7/7/2010 tarihli ve 6004 sayılı Kanunun 25 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Askeri birliklerde harekatta harcırah:

Madde 15 – (Değişik: 13/7/2013-6496/39 md.) Kıta halinde ve bir kumanda altında hareket eden askerî birlikler ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına mensup subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve erler ile sivil memur ve hizmetlilere yolda geçen süreler için yol masrafı ve yevmiye verilmez. Ancak intikal ettikleri yerde yeme ve konaklama ihtiyaçları karşılanmayanlara ilk 90 gün için tam, takip eden 90 gün için 1/2 oranında gündelik, yeme ve konaklama ihtiyaçlarından herhangi birisi karşılanmayanlara ise ilk 90 gün 1/2 oranında, takip eden 90 gün için 1/4 oranında gündelik ödenir. 180 günü aşan görevlendirmeler için gündelik verilmez. Memuriyet mahalli dışında yurt içi limanlarda gemide geçirilen günler için yukarıdaki hükümlerden yararlanmayanlara sadece 90 gün için 1/4 oranında gündelik ödenir. Bu madde kapsamında gündelik ödenenlere 33 üncü madde uyarınca ayrıca konaklama gideri ödenmez. Diğer taraftan bu hareket, kıtanın daimi yer değiştirmesi veya diğer kuruluşa girmesi için olursa bunlara ayrıca aile ve yer değiştirme masrafı verilir. ⁽¹⁾

Subay, askerî memur ve astsubaylardan bir kıtayı bir yerden diğer muayyen bir yere götürmeye memur edilip bu vazifenin hitamında asıl birlikleri mahalline dönenlere yalnız dönüşleri için ve teslim ve tesellüm için birkaç erle başka mahalle gönderilenlere gidiş, dönüşleri için yol masrafı ve yevmiye verilir.

Celp ve terhis eratını sevke memur edilen subay ve askerî memur ve astsubaylara gidişlerinde yalnız yevmiye ve dönüşlerinde yol masrafı ve yevmiye verilir.

Aile ile birlikte oturulması yasak edilen bölgelere geliş ve gidişte aile harcırahi:

Madde 16 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/6 md.)

Aile ile birlikte oturulması yasak edilen bölgelerden çıkarılacak veya bu nevi bir bölgeye atanacak veya naklolunacak askerî şahısların aile fertleri için 45 nci maddenin son fıkrası hükmü de dikkate alınmak suretiyle;

1. Aile ile birlikte oturulması yasak edilmiş olan bölgelerden çıkarılacak aile fertlerine ikamet edecekleri yere kadar;
2. Aile ile birlikte oturulması yasak edilmiş olan yerden yasak edilmiş olmayan bir yere atanmaların aile fertleri için, bunların 1 nci fıkraya göre harcırah verilmiş olan ikamet yerlerinden yeni vazife mahalline kadar;
3. Aile ile birlikte oturulması yasak edilmiş olan bir yerden yine böyle bir yere atanmaların aile fertleri için, bunların evvelce oturduğu yerden ikamet edecekleri yeni mahalle kadar;
4. Aile ile birlikte oturulması yasak olmayan bir yerden yasak olan bir yere atanmaların aile fertleri için, eski vazife mahallinden ailenin ikamet edeceği yere kadar;

(1) 2/1/2017 tarihli ve 680 sayılı KHK'nin 32 nci maddesiyle, bu fıkranın birinci cümlesinde yer alan "askerî birliklere" ibaresi "askerî birlikler ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına" şeklinde değiştirilmiş, daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7072 sayılı Kanununun 31 inci maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır.

5. Aile ile birlikte oturulması yasak edilen bölgelerden çıkarılmış olan aile fertlerinin yasağın kalkması üzerine tekrar yerlerine dönmeleri halinde, bunlara 1 nci fıkraya göre harcırah verilmiş olan yerden eski yasak yere kadar;

Aile masrafı ile yer değiştirme masrafı verilir.

Birlik halinde yabancı ülkelere gönderilecek Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensuplarının harcırahi: ⁽¹⁾

Madde 17 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/7 md.)

Uluslararası anlaşmalar gereğince askeri birlikler/birlikler halinde yabancı ülkelere gönderilecek Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Mensuplarına verilecek harcırahın esasları ve miktarı Bakanlar Kurulunca tespit olunur. ⁽¹⁾

Yabancı ülkelere gönderilecek bu birlikler ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına mensup subay, astsubay, sivil memur ve hizmetlilerin bu durumlarının devamı sırasında harcıraha müstehak aile fertlerini Türkiye sınırları dahilinde ikamet edecekleri bir mahalle kadar gönderenlere bir defaya mahsus olmak üzere 45 nci madde esasları da uygulanmak suretiyle aile masrafı ile yer değiştirme masrafı verilir. ⁽¹⁾

(Değişik: 4/7/1988 - KHK - 336/1 md.; Aynen Kabul: 7/2/1990 - 3612/34 md.) Yabancı ülkelere gönderilen birliklere mensup subay, astsubay, sivil memur ve hizmetlilerin hava değişimi maksadı ile Anavatana gelmelerini icabettiren hallerde bunlara, ailelerinin bulunduğu veya raporlarında yazılı hastalıklarının icabettirdiği mahallere kadar geliş ve dönüşleri için bu Kanuna göre yol masrafı ve gündelik verilir. Aynı maksatla Anavatana gelen ve dönen erbaş ve erlere ödenecek yol masrafları ile gündelikler, Milli Savunma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca müştereken tespit olunur. ⁽¹⁾

Yukarıdaki fıkra gereğince hastalık icabı başka bir mahalde oturmaları zaruri olan Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarının bu mahallere kadar gelecek harcıraha müstehak aile fertlerine gidiş ve dönüşleri için yalnız yol masrafı verilir.

(1) 2/1/2017 tarihli ve 680 sayılı KHK'nin 33 üncü maddesiyle, bu maddenin başlığına "Türk Silahlı Kuvvetleri" ibaresinden sonra gelmek üzere "Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı" ibaresi eklenmiş, birinci fıkrasında yer alan "askeri birlikler halinde yabancı ülkelere gönderilecek Türk Silahlı Kuvvetleri" ibaresi "askeri birlikler/birlikler halinde yabancı ülkelere gönderilecek Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı" şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan "bu birliklere" ibaresi "bu birlikler ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına" şeklinde, üçüncü fıkrasında yer alan "Milli Savunma ve Maliye ve Gümrük Bakanlıklarınca" ibaresi "Milli Savunma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca" şeklinde değiştirilmiş, daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7072 sayılı Kanunun 32 nci maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır.

(Değişik beşinci fıkra: 2/1/2017-KHK-680/33 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7072/32 md.) Birinci fıkradaki hâller dışında, uluslararası mahiyetteki tatbikat ve manevralara katılmak, açık deniz eğitimi veya Türk Silahlı Kuvvetlerinin temsili gibi maksatlarla yabancı ülkelere gönderilecek askeri birliklerin, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı unsurlarının (Deniz Kuvvetlerine ve Sahil Güvenlik Komutanlığına ait gemilerle gidişte, denizde seyir halinde bulunan günler hariç, münhasıran yabancı ülke limanlarında geçirilen günler için) subay, astsubay, askeri öğrenci, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı adına okuyan öğrenci, sivil memur, uzman jandarma, uzman erbaş/er, sözleşmeli erbaş/er ve hizmetlilerin aylık derecelerine (Askerî öğrencilere ve Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı adına okuyan öğrencilere teğmen rütbesine) göre yurt dışı gündeliği; yukarıda yazılı haller ile eğitim veya gemi, uçak, tank ve sair savaş araç ve gereci ve her türlü yedek parça ve ikmal maddesinin teslim ve tesellümü ve benzeri görevler için yabancı ülkelere birlik veya grup halinde ya da münferiden gönderilecek erbaş ve erlere teğmen yurt dışı gündeliğinin 1/3'ü; yurt dışından gemi tedariki için görevlendirilen erbaş ve erlere gemilerin tesellümünden itibaren yabancı ülke limanlarında geçirecekleri günler için teğmen yurt dışı gündeliğinin 1/5'i tutarında gündelik ödenir.

Ehliyet tespiti, imtihan ve hava değişimi için başka yere gönderilenler: ⁽¹⁾

Madde 18 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/8 md.)

(Değişik: 17/4/2008-5754/78 md.) Memurlar, yardımcı hizmetler sınıfına dahil personel ve kurumlarda yalnız ödenek mukabili çalışanlardan, memuriyet mahalli dışına;

a. Görevlerine ait mesleki ve sıhhi yeterliklerinin tespiti veya kurumlarınca görülecek lüzum üzerine imtihan için gönderilenlere, gidiş ve dönüşleri için yol masrafı ve gündelik ile bu amaçla gönderildikleri yerde geçen sürenin en çok yedi günü için gündelik ödenir.

b. Hava değişimi maksadıyla gönderilenlere gidiş ve dönüşleri için yol masrafı ile yalnız yolda geçen süre için gündelik ödenir.

c. **(Mülga: 31/5/2006-5510/106 md.)**

Muvakkat vazife mahallerinde hastalananlara verilecek yevmiye:

Madde 19 – Muvakkat vazife mahallinde hastalanmaları sebebiyle vazife ifa edemiyen memur ve hizmetlilere, bu sebeple vazife göremedikleri günlerin en çok yedi günü için yevmiye verilebilir. Hastanede yatırmak suretiyle tedavi masraflarının kurumlarınca ödenmesi halinde bu günler için yevmiye verilmez.

Hastalara refakat halinde harcırah:

Madde 20 – (Mülga: 31/5/2006-5510/106 md.)

Yatacak yeri bulunmıyan mahallerde muvakkat vazife:

Madde 21 – Şehir ve kasaba haricinde, yatacak yeri bulunmıyan ve böyle bir yeri bulunan mahalle bir nakil vasıtası ile gidilip gelinmesi zaruri olan yerlere muvakkat vazife ile gönderilenlere, her gün için bu mahalden en yukarı köy, kasaba veya şehre kadar gidiş ve geliş mütat nakil vasıtası ücreti ödenir.

(1) 17/4/2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanunun 78 inci maddesiyle; bu madde başlığı" Ehliyet tespiti, imtihan, hava değişimi ve tedavi için başka yere gönderilenler:" iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Vazife mahallini terketmek mecburiyetinde kalanların harcırahı:

Madde 22 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/9 md.)

Harp zaruretleri ve olağanüstü haller dolayısıyla memuriyet mahallerini terketmeye mecbur olan memur ve hizmetlilerden kurumlarınca gösterilen mahalle veya memuriyet merkezine en yakın il veya ilçe merkezine gidenlere o mahallere kadar bu Kanun hükümleri gereğince yol masrafı ve gündelik verilir. Ancak, bunlar bu mahallere aileleri ile birlikte gelmiş iseler kendilerine aile masrafı ile yer değiştirme masrafı da ödenir. Bunların memuriyet mahallerine dönüşlerinde aynı şekilde harcırah verilir.

Olağanüstü hallerin gerektirdiği durumlarda Başbakanlığın uygun görüşü üzerine bağlı buldukları kurumlar veya Dışişleri Bakanlığınca yurtdışından yurtiçine çağrılan veya yurtdışında başka bir yere gönderilen aile fertleri için bu Kanun hükümlerine göre yalnızca aile masrafı ödenir. Ancak, gerekli görülen hallerde, yerdeğiştirme masrafının da ödenmesine Bakanlar Kurulunca karar verilir. Bunların memuriyet mahallerine dönüşlerinde de aynı şekilde harcırah verilir.

Yurt içi ve dışı spor temaslarında harcırah:

Madde 23 – Yurt içinde ve dışında tertip edilen milli ve resmi spor temasları dolayısıyla seyahat edecek sporcu ve idarecilerin bu seyahatlerine ait yol masrafları ile yevmiyeleri Maliye Vekaletinin mütalaası alınmak suretiyle İcra Vekilleri Heyetince tesbit edilecek esaslar dairesinde ödenir.

Müfettiş ve benzerlerinin aile ve yer değiştirme masrafı:

Madde 24 – 33 üncü maddenin (b) fıkrası şümulüne girenlerin vazife seyahatlerinde aileleri efradı için harcırah verilmaz. Ancak bunlardan (...) ⁽¹⁾ muntakaları tebdil olunanlara yeni muntaka merkezlerine kadar bu kanun hükümlerine göre aile ve yer değiştirme masrafı verilir.

Başka yerde bırakılan aile efradı:

Madde 25 – Memur veya hizmetli tarafından tayin veya naklolunduğu mahalle götürülmiyerek ikamet maksadiyle ve topluca bu mahalden başka bir yere gönderilen aile efradı için yeni memuriyet mahalline kadar hesaplanacak harcırahı tecavüz etmemek ve bilahare bu mahalle celplerinde bir şey verilmemek şartıyla bu yerlere kadar ve mütaakıp tayin ve nakillerde de memur veya hizmetlinin bulunduğu yerden yeni vazife mahalline kadar hesaplanacak miktarı tecavüz etmemek kaydiyle aile efradının buldukları yerden yeni memuriyet mahalline kadar harcırah verilir.

İzamundan sarfınazar olunanların harcırahları:

Madde 26 – Daimi veya muvakkat vazife ile bir tarafa izamları takarrür ettikten sonra gönderilmelerinden sarfınazar edilenler harcırah almamış ve hareketetmemiş buldukları takdirde kendilerine bir şey verilmaz.

Ancak daimi vazife ile bir tarafa gönderilmeleri takarrür edip de harcırahları ödendikten sonra izamlarından sarfınazar olunanlara-bu kanuna göre müstahak buldukları yer değiştirme masrafını tecavüz etmemek şartıyla-harcırah hesabına esas tutulan aylık veya ücretleri tutarının 1/4 ü nispetinde bir tazminat verilmekle beraber peşinen ödenmiş ve istirdadı kısmen veya tamamen imkansız bulunmuş olan tren, vapur ve tayyare bileti ücretleri gibi yol masrafları da bu tazminata ilave olunur.

Harcırahlarına mahsuben para ödenmiş olup da muvakkat vazife ile bir tarafa gönderilmelerinden sarfınazar edilmiş olanlara, yalnız peşinen ödenmiş ve istirdadı kısmen veya tamamen imkansız bulunmuş olan bilet ücretleri ödenir.

(1) Bu arada yer alan "bu vazifelere ilk defa tayin edilenlere veya " ibaresi, 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle madde metninden çıkartılmıştır.

Hareket ettikten sonra izamından sarfinazar olunanlara, gönderilmelerinden sarfinazar olduğuna dair emrin kendilerine tebliğ edildiği mahalle ve oradan da asıl vazife mahallerine veya başka bir mahalle tayin veya izam kılınmakta iseler bu son mahalle kadar hesap olunacak harcırahları kendilerine tesviye olunur ve istirdadı kısmen veya tamamen imkansız bulunmuş olan bilet ücretleri de yol masrafına ilave olunur.

KISIM III Harcırah Unsurları

BÖLÜM I Yol Masrafı

Yurt içinde yol masrafı:

Madde 27 – Yurt içinde yol masrafı, muayyen tarifeli nakil vasıtaları ile seyahatte, bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin birinci sütununda yazılı makam ve sıfatlar ile vazifeli aylık veya ücret tutarlarına göre aynı cetvelin ikinci sütununda yazılı mevkiin tarife üzerinden bilet parası ve muayyen tarifeli olmıyan nakil vasıtalarıyla seyahat halinde ise 3 numaralı sütunda gösterilen nakil vasıtalarına göre ihtiyar olunan hakiki masraftan terekküp eder.

Ancak Reiscumhur, Büyük Millet Meclisi Reisi, Başvekil, vekiller ve Erkanı Harbiyei Umumiye Reisine vazife seyahatlerinde refakat eden kimseler, bu madde hükmüyle mukayyet olmaksızın bu zevat tarafından tayin olunacak mevkilerde seyahat edebilirler.

Memuriyet mahalleri içinde yol masrafı:

Madde 28 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/10 md.)

Memuriyet mahalli içinde taşıt ile gidilmesi gereken bir yere görev ile gönderilenlerin (48 nci madde kapsamına girenler hariç) yol masrafı mutaat taşıt aracına göre yapılacak gerçek masraf üzerinden verilir.

Acele ve zorunlu hallerde, daire amirinin onayı ile, mutaat taşıt dışındaki araçlarla gidilmesi halinde bu taşıt için yapılan masraf yol masrafı olarak ödenir.

Yurtdışında yol masrafı:

Madde 29 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/11 md.)

Yurtdışında sürekli ve geçici görev yolculuklarında, ekspres ve yataklı vagon ücreti dahil olmak üzere, tren, vapur veya uçak bilet bedeli yol masrafı olarak ödenir. Ayrıca, buna istasyon, liman veya terminal ile ikamet yeri arasındaki taşıt ve hamal ücreti ilave olunur.

Yurtdışında özel otomobilleriyle seyahat edenler hakkında da, bu Kanuna bağlı (1) Sayılı Cetvelin 5 sayılı açıklama esasları uygulanır.

Tren ve vapurla yapılacak yurtdışı görev yolculuklarında aylık dereceleri 4 ve daha yukarı olanlara birinci mevki, 4 ncü dereceden aşağı olanlara ikinci mevki üzerinden; uçakla yapılacak yolculuklarda ise, Milli Güvenlik Konseyi Üyeleri, Yasama Organı Başkanı, Yasama Organını temsil etmekle görevlendirilen Yasama Organı Üyeleri, Başbakan, Anayasa Mahkemesi Başkanı, Genelkurmay Başkanı, Bakanlar, Kuvvet Komutanları ve Jandarma Genel Komutanı, Orgeneral ve Oramiraller, Yargıtay, Danıştay Başkanları ile Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı (1). Sayıştay, Uyuşmazlık Mahkemesi ve Diyanet İşleri Başkanları ile bunların resmi çağrıya uyarak yolculuğa katılan eşlerine, Devlet Başkanlığı Genel Sekreteri, Başbakanlık Müsteşarı, Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri, Yükseköğretim Kurulu Başkanı ve merkezde sürekli görevde bulunanlar dışındaki büyükelçilere birinci, bunların dışındakilere turist sınıfı üzerinden yol gideri ödenir.

Bu maddeye göre verilecek yol masrafı yolculuk yapılacak taşıtların Türkiye'deki aktarmasız hareket yerinden ve memuriyet merkezi bu yer ile sınır arasında bulunanlar için taşıtın güzergahında memuriyet merkezine en yakın durak yerinden itibaren hesap olunur. Memuriyet merkezinden aktarmasız hareket yerine veya en yakın durak yerine kadar olan yolculuklar hakkında bu Kanunun yurtiçi yolculuklarına ait hükümleri uygulanır. Yurtdışından yurtiçine dönüşte aynı esaslara uyulur.

(1) Bu fıkrada yer alan "...Başkanları ile Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı" ibaresi 12/5/1989 tarih ve 368 sayılı KHK'nın 1 nci maddesi ile eklenmiş ve metindeki yerine işlenmiştir.

Biletinin yemeksiz olarak alınması mümkün olmayan vasıtalarda seyahat:

Madde 30 – Biletinin yemeksiz olarak alınması mümkün olmayan bir vasıta ile seyahat halinde bilet bedeline dahil yemek bedeli de yol masrafı olarak kabul olunur.

Parasız ve tenzilli tarife ile seyahatte yol masrafı:

Madde 31 – Birinci maddenin a, b ve c bentlerinde yazılı kurumlara ait veya bunlar tarafından kiralanmış nakil vasıtalarında paso veya permi ile veya diğer her hangi bir suretle parasız olarak seyahat edenlere yol masrafı verilmez. Tarifeler gereğince bilet ücretlerinde tenzilat yapılması halinde yol masrafı fiilen ödenen ücrete göre hesaplanır.

Hususi vazifeli emniyet mensuplarının yol masrafı:

Madde 32 – Emniyet mensupları merkezden aldıkları hususi vazifenin icabettirdiği her türlü nakil vasıtasından istifade ederler. Bunların yol masrafları istifade edilen vasıtaya göre ihtiyar olunacak masraf üzerinden ödenir.

BÖLÜM II

Yevmiyeler

Yurtiçinde verilecek gündeliklerin miktarı: ⁽¹⁷⁾

Madde 33 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/12 md.)

a. Bu Kanun gereğince verilecek yurtiçi gündeliklerinin miktarı her yıl bütçe kanunları ile tespit olunur.

b. Devamlı ikamet ettikleri yerler dikkate alınarak kurumlarınca belirlenen görev merkezi, mıntıka merkezi ve grup merkezi dışına teftiş, denetim, inceleme veya soruşturma görevi ile gönderilen Devlet Denetleme Kurulu Üyeleri ile geçici uzmanları, Sayıştay Denetçi ve Yardımcıları, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Başkan, Üye, Uzman Müşavir, Uzman ve Uzman Yardımcıları, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Müfettişleri, Silahlı Kuvvetler Denetleme ve Tetkik Kurulları Başkan ve Üyeleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Denetleme, Teftiş ve Tetkik Başkan ve Üyeleri ile Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine göre atanan İç Denetçiler, Bakanlık, Müsteşarlık ve Bağımsız Genel Müdürlük Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları, Aile ve Sosyal Politikalar Denetçileri ve Aile ve Sosyal Politikalar Denetçi Yardımcıları, Enerji ve Tabii Kaynaklar Denetçileri ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Denetçi Yardımcıları, Maliye Bakanlığı Vergi Müfettişleri ve Vergi Müfettiş Yardımcıları, Bankalar Yeminli Murakıp ve Murakıp Yardımcıları, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunda görevli Bankacılık Uzmanı, Hukuk Uzmanı ve Bilişim Uzmanı ile bunların yardımcıları, Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkanı ve üyeleri, Bakanlıklar Merkez teşkilatına dahil Kontrolör ve Stajyer Kontrolörler, Hazine Müsteşarlığı Sigorta Denetleme Uzman ve Uzman Yardımcıları ile Aktüer ve Aktüer Yardımcıları, İçişleri Bakanlığı Dernekler Denetçisi ve Dernekler Denetçi Yardımcıları, Diyanet İşleri Başkanlığı ile Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları, Çalışma Bakanlığı İş Müfettişleri ve Yardımcıları ile İş Güvenliği Müfettişleri ve Yardımcıları, Sosyal Sigortalar Kurumu Sigorta Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları, Gençlik ve Spor Bakanlığı Denetçileri ile Gençlik ve Spor Bakanlığı Denetçi Yardımcıları, Bakanlık Maarif Müfettişleri ve Bakanlık Maarif Müfettiş Yardımcıları, Maarif Müfettişleri ve Maarif Müfettiş Yardımcıları, Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanlığı Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları Sosyal Güvenlik Denetmenleri ve Sosyal Güvenlik Denetmen Yardımcıları, Sağlık Denetçileri ve Sağlık Denetçi Yardımcıları, Ürün Denetmenleri ve Ürün Denetmen Yardımcıları, Gümrük ve Ticaret Denetmenleri ve Gümrük ve Ticaret Denetmen Yardımcıları (...) ⁽⁷⁾ ile Defterdarlık Kontrol Memurlarından; ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾⁽⁵⁾⁽⁶⁾⁽⁷⁾⁽⁸⁾⁽⁹⁾⁽¹⁰⁾⁽¹¹⁾⁽¹²⁾⁽¹³⁾⁽¹⁴⁾⁽¹⁵⁾⁽¹⁶⁾⁽¹⁸⁾⁽¹⁹⁾⁽²⁰⁾

(1) Türkiye düzeyinde teftiş, denetim ve inceleme yetkisine haiz bulunanlara birinci derece kadrolu memur için tespit olunan gündelik miktarının 1,3 katı,

(Dikkat: Bu sayfadaki dipnotlar için 2584-1 numaralı devamı sayfaya bakınız.)

- (1) Bu bentte yer alan "Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkanı ve Üyeleri" ibaresi 16/6/1983 tarih ve 2851 sayılı Kanununun 2 nci maddesi ile, "İlköğretim Müfettişleri ve " ibaresinden sonra gelmek üzere "Müfettiş yardımcıları ile " ibaresi ise 28/8/1991 tarih ve 451 sayılı KHK'nin 1 inci maddesi ile eklenmiş olup, metne işlenmiştir.; Daha sonra 17/6/1992 tarih ve 3814 sayılı Kanununun 3 ncü maddesi ile "Bakanlıklar merkez kuruluşu Stajyer Kontrolörler" ibaresinden sonra gelmek üzere Emniyet Genel Müdürlüğü Dernek Denetçisi ve Dernek Denetçi Yardımcıları ibaresi eklenmiş olup, metne işlenmiştir; Daha sonra 7/6/2000 tarihli ve 4576 sayılı Kanununun 6 ncı maddesiyle "İlköğretim Müfettişleri ve Müfettiş Yardımcıları" ibaresinden sonra gelmek üzere "Tapu ve Kadastro Denetmenleri ve Denetmen Yardımcıları" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.
- (2) Bu bentte bulunan, "Bakanlık ve Bağımsız Genel Müdürlük Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları" ibaresi, 7/2/2002 tarihli ve 4745 sayılı Kanunla "Bakanlık, Müsteşarlık ve Bağımsız Genel Müdürlük Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.
- (3) 31/7/2003 tarihli ve 4970 sayılı Kanununun 8 inci maddesiyle bu fıkrada yer alan "Emniyet Genel Müdürlüğü Dernek Denetçisi ve Dernek Denetçi Yardımcıları" ibaresi, "İçişleri Bakanlığı Dernekler Denetçisi ve Dernekler Denetçi Yardımcıları" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.
- (4) Bu fıkraya 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Kanununun 4 üncü maddesiyle; "Kontrolör ve Stajyer Kontrolörler, " ibaresinden sonra gelmek üzere "Hazine Müsteşarlığı Sigorta Denetleme Uzman ve Uzman Yardımcıları ile Aktüer ve Aktüer Yardımcıları," ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.
- (5) Bu bende 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Kanununun 168 inci maddesiyle; Bankalar Yeminli Murakap ve Murakap Yardımcıları" ibaresinden sonra gelmek üzere "Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunda görevli Bankacılık Uzmanı, Hukuk Uzmanı ve Bilişim Uzmanı ile bunların yardımcıları" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.
- (6) 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanununun 13 üncü maddesiyle, bu bentte yer alan "Silahlı Kuvvetler Denetleme ve Tetkik Kurulları Başkan ve Üyeleri," ibaresinden sonra gelmek üzere "5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine göre atanan İç Denetçiler," ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.
- (7) 25/11/2010 tarihli ve 6083 sayılı Kanununun 10 uncu maddesiyle, bu bentte yer alan "Tapu ve Kadastro Denetmenleri ve Denetmen Yardımcıları" ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.
- (8) 11/12/2010 tarihli ve 6087 sayılı Kanununun 46 ncı maddesiyle, bu bentte yer lan "Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Başkan, Üye, Uzman Müşavir, Uzman ve Uzman Yardımcıları," ibaresinden sonra gelmek üzere "Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Müfettişleri," ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.
- (9) Bu bende 3/6/2011 tarihli ve 643 sayılı KHK'nin 7 nci maddesiyle; "Bakanlık, Müsteşarlık ve Bağımsız Genel Müdürlük Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları," ibaresinden sonra gelmek üzere "Aile ve Sosyal Politikalar Denetçileri ve Aile ve Sosyal Politikalar Denetçi Yardımcıları," ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.
- (10) 7/7/2011 tarihli ve 646 sayılı KHK'nin 3 üncü maddesiyle, bu bentte yer alan "Maliye Bakanlığı Hesap Uzman ve Uzman Yardımcıları" ibaresi "Maliye Bakanlığı Vergi Müfettişleri ve Vergi Müfettiş Yardımcıları" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.
- (11) 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı KHK'nin 44 üncü maddesiyle, bu bentte yer alan "İlköğretim Müfettişleri ve Müfettiş Yardımcıları" ibaresi "Millî Eğitim Denetçileri ve Millî Eğitim Denetçi Yardımcıları ile İl Eğitim Denetmenleri ve İl Eğitim Denetmen Yardımcıları" şeklinde değiştirilmiştir.

- (12) 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı KHK'nin 58 inci maddesiyle, bu bende Millî Eğitim Denetçileri ve Millî Eğitim Denetçi Yardımcıları ile İl Eğitim Denetmenleri ve İl Eğitim Denetmen Yardımcıları," ibaresinden sonra gelmek üzere "Sağlık Denetçileri ve Sağlık Denetçi Yardımcıları" ibaresi eklenmiştir.
- (13) 11/10/2011 tarihli ve 662 sayılı KHK'nin 91 inci maddesiyle, bu maddenin (b) fıkrasına "Aile ve Sosyal Politikalar Denetçileri ve Aile ve Sosyal Politikalar Denetçi Yardımcıları," ibaresinden sonra gelmek üzere "Enerji ve Tabii Kaynaklar Denetçileri ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Denetçi Yardımcıları," ibaresi eklenmiştir.
- (14) 12/7/2013 tarihli ve 6495 sayılı Kanununun 1 inci maddesiyle, bu bende "İl Eğitim Denetmenleri ve İl Eğitim Denetmen Yardımcıları," ibaresinden sonra gelmek üzere "Sosyal Güvenlik Denetmenleri ve Sosyal Güvenlik Denetmen Yardımcıları," ibaresi eklenmiştir.
- (15) 1/3/2014 tarihli ve 6528 sayılı Kanununun 27 nci maddesiyle, bu fıkra da yer alan "Millî Eğitim Denetçileri ve Millî Eğitim Denetçi Yardımcıları ile İl Eğitim Denetmenleri ve İl Eğitim Denetmen Yardımcıları" ibaresi "Maarif Müfettişleri ve Maarif Müfettiş Yardımcıları" şeklinde değiştirilmiştir.
- (16) 22/1/2015 tarihli ve 6586 sayılı Kanununun 16 ncı maddesiyle, bu fıkra da yer alan "Maarif Müfettişleri ve Maarif Müfettiş Yardımcıları" ibaresinden sonra gelmek üzere "Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanlığı Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları" ibaresi eklenmiştir.
- (17) Bu maddenin uygulanması ile ilgili olarak 13/4/2016 tarihli ve 29683 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Maliye Bakanlığının Harcırah Kanunu Genel Tebliği'ne (Seri No: 40) bakınız.
- (18) 2/12/2016 tarihli ve 6764 sayılı Kanununun 19 uncu maddesiyle, bu fıkra ya "Maarif Müfettişleri ve Maarif Müfettiş Yardımcıları" ibaresinden önce gelmek üzere "Gençlik ve Spor Bakanlığı Denetçileri ile Gençlik ve Spor Bakanlığı Denetçi Yardımcıları, Bakanlık Maarif Müfettişleri ve Bakanlık Maarif Müfettiş Yardımcıları," ibaresi eklenmiştir.
- (19) 2/1/2017 tarihli ve 680 sayılı KHK'nin 34 üncü maddesiyle, bu bentte yer alan "Silahlı Kuvvetler Denetleme ve Tetkik Kurulları Başkan ve Üyeleri," ibaresinden sonra gelmek üzere "Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Denetleme, Teftiş ve Tetkik Başkan ve Üyeleri ile Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları," ibaresi eklenmiş, daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7072 sayılı Kanununun 33 üncü maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır.
- (20) 18/6/2017 tarihli ve 7033 sayılı Kanununun 2 nci maddesiyle, bu fıkra ya "Sağlık Denetçileri ve Sağlık Denetçi Yardımcıları" ibaresinden sonra gelmek üzere "Ürün Denetmenleri ve Ürün Denetmen Yardımcıları, Gümrük ve Ticaret Denetmenleri ve Gümrük ve Ticaret Denetmen Yardımcıları" ibaresi eklenmiştir.

(2) Bölge düzeyinde teftiş, denetim veya inceleme yetkisine haiz bulunanlara birinci derece kadrolu memur için tespit olunan gündelik miktarının 1,1 katı,

(3) İl düzeyinde teftiş, denetim veya inceleme yetkisine haiz bulunanlara birinci derece kadrolu memur için tespit olunan gündelik miktarının 0,9 katı,

Gündelik olarak ödenir.

(Ek parağraf: 14/1/1988 - KHK - 311/14 md.; değişik: 31/7/2003 – 4969/1 md.) Bu şekilde gündelik ödenenlerden, yatacak yer temini için ödedikleri ücretleri belgelendirenlere, belge bedelini aşmamak üzere, gündeliklerinin tamamına kadar olan kısmı ayrıca ödenir.

(Ek parağraf: 4/4/2015-6645/80 md.) Bu fıkra kapsamında kurumlarına ait teftiş, denetim, inceleme veya soruşturma amacıyla memuriyet mahalli dışına görevlendirilenlere, bu mahaller içindeki görevlerine ilişkin kurumlarınca taşıt sağlanamaması hâlinde yol masrafı; acil ve zorunlu hâllerde taksit, diğer durumlarda ise mutad taşıt üzerinden ödenir. Ancak bu amaçla verilecek yol masrafı her gün için, müstahak oldukları gündelik tutarını aşamaz. Memuriyet mahalli dışında, takip edilmesi gereken yolun dışında bir yoldan veya kullanılması gereken taşıt aracından başka bir araçla yolculuk yapılmasının işin aciliyetine veya gereğine göre zorunlu olması hâlinde ise bu yol ve taşıt aracına ilişkin yol masrafı gerçek masraf üzerinden verilir.

c) **(Değişik: 14/1/1988 - KHK - 311/14 md.)** Devlet Tiyatroları ve Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlükleri ile Müdürlükleri, Cumhurbaşkanlığı ve Devlet Senfoni Orkestraları, Oda Orkestraları, Devlet Türk Halk Müziği Korosu, Devlet Klasik Türk Müziği Korosu, Devlet Çoksesli Müzik Korosu ve Devlet Halk Dansları Topluluğu tarafından düzenlenecek yurtiçi sanat faaliyetlerine münferiden ve topluca katılan sanatçılarla diğer görevlilere kanunlara göre kurumlarınca karşılanan seyahat ve ikamet giderlerine ilave olunarak, 2 nci derece kadrolu memur için tespit olunan gündelik miktarlarının 2 katı gündelik olarak verilir. ⁽¹⁾

d) **(Ek: 21/4/2005 – 5335/4 md.)** Bu Kanun hükümlerine göre gündelik ödenenlerden (b) fıkrasına göre gündelik ödenenler hariç) yurt içinde yatacak yer temini için ödedikleri ücretleri belgelendirenlere, belge bedelini aşmamak (...) ⁽²⁾ üzere gündeliklerinin tamamına kadar olan kısmı ayrıca ödenir. ⁽²⁾

Yurtdışında verilecek gündeliklerin miktarı:

Madde 34 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/13 md.)

Bu Kanun gereğince verilecek yurtdışı gündeliklerinin miktarı, gidilecek ülkeye, memur ve hizmetlilerin aylık veya ücret tutarları ile görevin mahiyetine göre, mali yıl itibarıyla ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tayin olunur.

(İkinci fıkra mülga: 23/1/1987 - KHK 269/4 md.)

Geçici görev ile yabancı ülkelere gönderilenlere, özel anlaşmaları gereğince yabancı devlet, uluslararası kuruluş veya resmi diğer kuruluşlar tarafından ödeme yapıldığı takdirde bu ödemeler gündeliklerinden indirilir.

(1) Bu fıkradaki "...sanatçılara..." ibaresi 28/3/1988 tarih ve 318 sayılı KHK'nin 8 inci maddesi ile "sanatçılarla diğer görevlilere" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) Bu fıkarda yer alan "...ve her defasında on gün ile sınırlı olmak ..." ibaresi, Anayasa Mahkemesi'nin 25/11/2015 tarihli ve E.: 2015/13, E.: 2015/108 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

Hususi ehemmiyeti haiz merasimlere iştirak edeceklerin dış yevmiyeleri:

Madde 35 – Taç giyme ve cenaze merasimleri gibi hususi ehemmiyeti haiz bir merasim dolayısıyla yabancı memleketlere gönderilecek olanlara verilecek yevmiye, İcra Vekilleri Heyeti kararıyla, 34 üncü maddenin birinci fıkrası gereğince tayin olunacak azami haddin % 50 si nispetinde artırılabilir.

Sevke memur ve erbaş ve erlere verilecek gündelik:

Madde 36 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/14 md.)

Hükümlü, tutuklu veya gözetim altında bulunduranların sevkinde görevlendirilen veya refakat vazifesiyle mensup olduğu il sınırları dışına çıkan erbaş ve erlere verilecek gündelik, Milli Savunma, İçişleri ve Maliye Bakanlıklarınca birlikte tespit olunur.

Yurtiçi ve yurtdışında kurslara katılanlara verilecek gündelik:

Madde 37 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/15 md.)

Mesleki bilgilerinin artırmak amacıyla memuriyet mahalli dışında açılan kurs veya okullara gönderilenlere, bu Kanuna göre geçici görev gündeliği verilir.

(İkinci fıkra mülga: 14/1/1988 - KHK - 311/15 md.)

Bu maksatla yabancı memleketlere gönderilenlere özel anlaşmaları gereğince, yabancı devlet, uluslararası kuruluş veya resmi diğer kuruluşlar tarafından ödeme yapıldığı takdirde bu ödemeler gündeliklerinden indirilir.

Yurtiçinden veya yurtdışından sağlanan burslara dayanılarak veya aylıkları transfer edilmek suretiyle staj ve öğrenim amacıyla yurtdışına gönderilenlere bu madde hükmü uygulanmaz. Bunlara ilgili kanun hükümlerine göre müstahak oldukları ödeme yapılır.

Hayati tehlike arzeden hastalıklarla mücadelede yevmiye:

Madde 38 – Bir hastalığın münteşiren hüküm ferma olduğu zamanlarda bu hastalığın insana sirayeti dolayısıyla mücadele tehlike arz ediyorsa bu takdirde bu mücadeleye iştirak eden memur ve hizmetlilerin bu kanuna göre müstahak oldukları yevmiyeyi, ilgili vekaletin teklifi ve Maliye Vekaletinin mütalaası üzerine İcra Vekilleri Heyeti iki misline kadar artırmaya salahiyetlidir.

Memuriyet mahalli dışına gönderilenlerin gündeliği:

Madde 39 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/16 md.)

Resmi bir görevle memuriyet mahalli içinde bir yere gönderilenlere gündelik verilmez. Geçici bir görevle memuriyet mahalli dışındaki bir yere gönderilenlerden, buralarda ve yolda öğle (saat 13.00) ve akşam (saat 19.00) yemeği zamanlarından birini geçirenlere 1/3, ikisini geçirenlere 2/3 oranında ve geceyi de geçirenlere tam gündelik verilir.

Memleket iç ve dışında mücbir veya zati sebepler ve vahim hastalıklar yüzünden yola devam edememe halinde yevmiye:

Madde 40 – Aktarma ve karantina beklemek, alınan bir emir üzerine yola devam edememek veya yol kapanmak gibi mücbir sebeplere müstenit tevakkuf günlerinin her biri için yevmiye verilir. Hastalık yüzünden olsa dahi zati sebeplere dayanan tevakkuf günleri için yevmiye verilmez. Ancak, ani ve ağır bir hastalık veya şahsi kusurlardan mütevellit olmanın bir kaza dolayısıyla yola devam etmesinin hayatı için tehlike arzettiği hastane heyeti sıhhiye raporu ile-bulunmayan yerlerde resmi tabip raporiyle-tebeyyün eden memur ve hizmetlilere yolculuk yapabilecek hale gelinceye kadar yevmiye verilir. Bu hastalıkları dolayısıyla hastanelere yatarak tedavi paraları daireleri tarafından ödenenlere yevmiye verilmez.

Kurumlarca temin edilen binalarda yatanların yevmiyelerinden yapılacak tenzilat:

Madde 41 – (Mülga: 11/12/1981 - 2562/28 md.)

Geçici görev gündeliğinin verilebileceği azami süre:

Madde 42 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/17 md.)

Geçici bir görev ile başka bir yere gönderilenlere, görev mahalline varış tarihinden itibaren bu Kanuna göre verilen gündelikler:

a. Yurtdışında bir yıllık dönem zarfında aynı yerde, aynı iş için ve aynı şahsa 180 günden fazla verilemez. İlk 90 gün için tam, takibeden 90 gün için 2/3 oranında ödenir.

b. Yurtdışında ilk 180 gün tam ve müteakip günler için 2/3 oranında ödenir.

Geçici görevlendirmelerde meydana gelecek ara vermeler bu müddetleri veya gündelik miktarını artırmaya neden olamaz.

(Değişik: 16/6/1983 - 2851/3 md.) Gündelikleri 33 üncü maddenin (b) fıkrasına göre tespit edilenlerle, 50 nci maddede sayılanlar etüd ve inşaat maksadıyla arazi üzerinde bilfiil çalışan yüksek mühendis, mühendis, jeolog, fen memuru, desinatör, topograf ve bunlarla birlikte çalışmalarını zorunlu bulunan diğer memur ve hizmetliler; Hükümeti temsilen uluslararası konferanslara katılanlar; kalkınmada birinci derecede öncelikli illerde terörle mücadele kapsamında operasyonel faaliyetlerde takviye kuvvet olarak geçici görevlendirilen Emniyet Hizmetleri Sınıfı ve Jandarma Hizmetleri Sınıfı personeli; 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 26 ncı maddesinin (b) bendindeki personelden sıkıyö netim süresince memuriyet mahalli dışında geçici olarak görevlendirilenler ile bunlardan sıkıyönetim mahkemelerinde görevlendirilenler (Bu mahkemelerin görevleri sona erinceye kadar) ve sıkıyönetim mahkemelerince verilmiş bulunan kararlara ilişkin olarak kanunları uyarınca Askeri Yargıtay Daireler Kurulu, Daireler ve Başsavcılığında görevlendirilecek tetkik hakimi, Cumhuriyet savcısı ve savcı yardımcılarında (Bu görevleri sona erinceye kadar) hakkında bu madde hükmü uygulanmaz. ⁽¹⁾

Memleket iç ve dışında seyahat günlerinin hesabı:

Madde 43 – Seyahat günlerine ait yevmiyeler, seyahat edilen vasıtanın hareket saatinden gidilecek yere muvasalat saatine kadar gelen her 24 saat için hesap olunur. Bu süreden az devam eden seyahatler bir gün itibar olunur.

Seyahat müddetinin her 24 saati aşan kesri tam gün sayılır.

---

(1) 15/8/2016 tarihli ve 674 sayılı KHK'nin 25 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "Hükümeti temsilen uluslararası konferanslara katılanlar;" ibaresinden sonra gelmek üzere "kalkınmada birinci derecede öncelikli illerde terörle mücadele kapsamında operasyonel faaliyetlerde takviye kuvvet olarak geçici görevlendirilen Emniyet Hizmetleri Sınıfı ve Jandarma Hizmetleri Sınıfı personeli;" ibaresi eklenmiş olup, daha sonra bu hüküm 10/11/2016 tarihli ve 6758 sayılı Kanunun 25 inci maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır.

BÖLÜM III

Aile Masrafı

Aile masrafının miktarı:

Madde 44 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/18 md.)

Aile masrafı, aile fertlerinden her biri için memur veya hizmetlilerin bu Kanuna göre müstehak oldukları taşıt ücreti ile gündeliklerinden oluşur.

Ancak, özel taşıt kiralınması suretiyle gidilmesi zorunlu olan yerlere memur veya hizmetli ile birlikte seyahat eden aile fertleri için ayrıca taşıt ücreti ödenmez.

BÖLÜM IV

Yer Değiştirme Masrafı

Yurtiçinden yer değiştirme masrafı:

Madde 45 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/19 md.)

Yurtiçinde yer değiştirme masrafı memur veya hizmetlinin;

- a. Kendisi için yurtiçi gündeliğinin yirmi katı,
- b. Harcıraha müstehak aile fertlerinin her biri için yurtiçi gündeliğinin on katı (Bu miktar yurtiçi gündeliğinin kırk katını aşamaz),
- c. Her kilometre veya denizmili başına, yalnız kendisi için yurtiçi gündeliğinin yüzde beşi, Olarak hesaplanır.

(...) ⁽¹⁾ 13, 15, 16 ve 17 nci maddelerde yazılı olup aile fertlerinin memur veya hizmetli ile birlikte olmaksızın başka bir mahalle gitmeleri veya bu mahalden dönüşleri dolayısıyla harcırah verilmesi kabul edilen hallerde, aile fertlerine verilecek yer değiştirme masrafı, bunlardan birisinin memur veya hizmetli olarak nazarı itibara alınması suretiyle hesaplanır.

(Ek: 16/6/1983 - 2851/4 md.) Bu maddeye göre harcıraha müstehak memur veya hizmetlinin eski görev mahallinden yeni görev mahalline atanan memur veya hizmetli eşine (c) bendi uyarınca hesaplanacak miktarın yarısı ödenir.

Yurtdışı yer değiştirme masrafı:

Madde 46 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/20 md.)

Yurtdışı yer değiştirme masrafı memur veya hizmetlinin;

- a. Kendisi için yurtdışı gündeliğinin yirmi katı,
- b. Harcıraha müstehak aile fertlerinin her biri için yurtdışı gündeliğinin sekiz katı (Bu miktar yurtdışı gündeliğinin otuziki katını aşamaz),
- c. Her kilometre veya denizmili başına yalnız kendisi için yurtdışı gündeliğinin binde yedisi, Olarak hesaplanır.

(Mülga ikinci fıkra: 1/7/2006-5538/2 md.)

---

(1) Bu arada yer alan "11," ibaresi, 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle madde metninden çıkartılmıştır.

(**Ek: 16/6/1983 - 2851/5 md.**) Yabancı ülkelerden dönüşlerde, yer değiştirme masrafının yukarıdaki (c) bendine göre verilecek kısmı, aynı şehirde ikamet eden her ikisi de memur veya hizmetli olan eşlerden yalnız birisi için hesaplanıp ödenir.⁽¹⁾

Hesaba esas tutulacak kilometre veya denizmili:

Madde 47 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/21 md.)

Yer değiştirme masrafının hesabında dikkate alınacak kilometre veya denizmili,

a. Yurtiçinde, iki mahal arasında mutad olan, gidip gelmeye elverişli en kısa kara ve deniz yolu,

b. Yurtdışında, ülkeler ve bölgelerine göre, Dışişleri ve Ulaştırma Bakanlıklarının görüşü alındıktan sonra Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek mesafeler,

Esas tutularak bulunur.

KISIM IV

Çeşitli Hükümler

Memuriyet mahalli dahilinde seyyar olarak vazife gören memur ve hizmetliler:

Madde 48 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/22 md.)

Memuriyet mahalli dahilinde seyyar olarak vazife gören tahsildar, yoklama memuru, mutemet, veznedar, satınalma memuru, tebliğ memuru, posta veya evrak dağıtıcısı, takip memuru, mübaşir gibi memur ve hizmetlilere gündelik ve yol masrafı verilmez. Bu gibilere, bu Kanun kapsamına giren kurumlar tarafından işletilen taşıtlarda seyahat için kurumlarca fotoğraflı birer kart verilir.

Bu kartların kimlere, hangi taşıtlar için ve hangi şartlarla verileceği İçişleri, Maliye ve Ulaştırma bakanlıklarınca müştereken tespit olunur.

Seyyar olarak vazife gören memur ve hizmetliler:

Madde 49 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/23 md.)

Asli görevleri gereği memuriyet mahalli dışında ve belirli bir görev bölgesi (Merkez veya il kuruluşuna dahil birimlerde il sınırı, bölge şeklinde çalışan birimlerde bölge sınırı) içinde fiilen gezici olarak görev yapan memur ve hizmetlilere gündelik ve (Aşağıda unvanları sayılanlar hariç) yol masrafı ödenmez.

(**Değişik: 14/1/1988 - KHK - 311/16 md.**) Bunlardan, Maliye ve Gümrük Bakanlığınca görev unvanları ile iş ve çalışma özellikleri uygun görülenlere; bu Bakanlıkça vize edilen cetvellere dayanılarak fiilen gezici görev yaptıkları günler için almakta oldukları aylık/kadro derecelerine göre müstehak oldukları yurtiçi gündeliklerinin üçte biri günlük tazminat olarak verilir.

Takip memuru, gezici sağlık memuru, ebe, orman muhafaza memuru, koruyucu, koruma memuru, posta dağıtıcısı, hat bakıcısı, tahsildar, gezici başöğretmen ve görev niteliklerinin bunlara benzerliği Maliye Bakanlığınca onaylanacak diğer memur ve hizmetlilerin yol masrafları mutad taşıt araçlarına fiilen ödedikleri miktarlar üzerinden karşılanır.

Fiilen arazi üzerinde çalışanların harcırahı:

Madde 50 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/24 md.)

Aşağıdaki bentlerde gösterilen memur ve hizmetlilere asıl görevlerinin bulunduğu il (Bölge kuruluşuna dahil bulunanlarda bölge) sınırları içinde her türlü arazi üzerinde fiilen çalıştıkları günler için harcırah gündeliği yerine kadro derece ve görevlerinin özelliklerine göre, bütçe kanunlarında belirlenecek miktarlarda gündelik tazminat olarak ödenir. Asıl görevlerinin bulunduğu il veya bölge dışında görevlendirilmeleri halinde ise bu tazminat yerine genel hükümlere göre gündelik ödenir.⁽²⁾

(1) 1/7/2006 tarihli ve 5538 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle bu fıkrada yer alan "kısmı," ibaresinden sonra gelmek üzere "aynı şehirde ikamet eden" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

(2) Bu hükmün uygulanmasında ek 1 inci maddenin 2 nci fıkrasına bakınız.

1. (**Değişik: 16/6/1983 - 2851/7 md.**) Harita almak veya harita almakla ilgili işleri görmek üzere araziye çıkan Milli Savunma Bakanlığı Harita Genel Müdürlüğü ve Orman Genel Müdürlüğü personeli ile, 1738 sayılı Seyir ve Hidrografi Hizmetleri Kanununun 3 üncü maddesinde yazılı seyir ve hidrografi işlerini denizler, göller, diğer su yolları ve arazide yapmakla görevlendirilen Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Seyir, Hidrografi ve Oşinografi Dairesi personeli.

2. Ağaçlandırma, amenajman ve orman sınırlama işlerinde çalışan personel.

3. Arazi üzerinde kadastro ve tapulama işlerinde çalışan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü personeli ile tapulama hakimleri.

4. Toprak komisyonları başkan ve üyeleri ile bunlarla çalışması zorunlu olan diğer personel.

5. Maden arama işlerinde çalışan mühendis, jeolog, jeofizikçiler ve bunlarla beraber çalışması zorunlu bulunan diğer personel.

Orman sınırlama komisyonları ile kadastro ve tapulama komisyonlarının memur olmayan üyelerine ve bilirkişilere bu Kanunun 8 nci maddesinin birinci Fıkrası hükmüne göre gündelik verilir.

Misafir ve Ziyaretçilere:

Madde 51 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/25 md.)

Devletin misafiri veya ziyaretçisi olarak yahut başka bir resmi görevle Türkiye'ye gelen yabancılara refakat etmekle görevlendirilen memurlara, memuriyet ve aslı sıfatları ne olursa olsun ilgili makamlarca verilecek görev emirlerinde belirtilen refakat şekil ve vaziyetine göre tanzim edilecek müfredatlı hesap pusulasına istinaden yol, ikamet, yemek, içmek ve teferruatı için yaptıkları masraf ödenerek başkaca harcırah verilmaz. Ancak, misafir ve ziyaretçilere katılmak veya bunları karşılamak üzere başka mahalle gidenler ile bunlardan ayrıldıktan sonra asıl memuriyet mahalline dönenlere gidiş ve dönüşleri için bu Kanuna göre müstehak oldukları yol masrafı ve gündelik verilir.

Harcırahlarını diğer kanun hükümlerine göre alanlar:

Madde 52 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/26 md.)

7201 sayılı Tebligat Kanununun 4 ncü, 198 sayılı Emlak Alım Vergisi Kanununun değişik 21 nci, 492 sayılı Harçlar Kanununun değişik 34 ncü ve 70 nci maddelerinde yazılı hallerde hakim, adliye memuru, tebliğ memuru, akit icrasına giden tapu memuru veya konsolosluk memurlarına bu Kanuna göre ayrıca harcırah verilmaz.

Madde 53 – Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları ve Devlet Havayolları gibi ulaştırma hizmeti ifa eden müesseselerin memur ve hizmetlilerine verilecek harcırah, bu kanun ile tesbit edilmiş bulunan miktarları aşmamak ve kanunun umumi esasları dışına çıkmamak şartıyla, Maliye ve Ulaştırma Vekaletlerince, müesseselerin hususiyetlerine göre nizamnamelerle tesbit olunur.

Dışişleri Vekaleti memurları ve benzerlerinin takibedecekleri yol:

Madde 54 – Daimi bir vazife ile yabancı memleketlere gönderilecek veya yurda celbolunacak memur ve hizmetlilerin 6 ncı madde esasları dahilinde takibedecekleri yol itibarıyla vazife mahallerine kaç günde gidip gelecekleri Dışişleri ve Maliye Vekaletlerince müştereken hazırlanacak bir cetvelle tesbit olunur.

Cenaze nakil masrafları:

Madde 55 – Daimi veya muvakkat bir vazife ile yabancı memleketlerde bulunanlardan bu yerlerde veya yolda vefat edenlerin cenaze teçhiz ve tekfin masrafları ile Hükümet tarafından görülecek lüzuma veya aileleri tarafından vukubulacak talebe istinaden cenazelerinin Türkiye'de her hangi bir mahalle kadar olan nakil masrafları kurumlarınca ödenir.

Yurt içinde daimi veya muvakkat bir vazife ile bir tarafa izam kılınanlardan yolda veya muvakkat vazife mahallinde vefat edenler hakkında da yukarki fıkra hükmü uygulanır.

Harcırah alabilmek için müracaat müddeti:

Madde 56 – a) (...) ⁽¹⁾ açıkta kalan ve vekalet emrine alınan memurlara (...) ⁽¹⁾ vazifelerinden ayrıldıkları;

b) İşten el çektilmek suretiyle vekalet emrine alınan memurlardan men'i muhakeme kararı alan veya beraat edenler veyahut haklarındaki takibat aflu ortadan kaldırılanlara, haklarında verilen kararın kesbi katiyet ettiği;

c) **(Mülga: 31/7/2003-4969/1 md.)**

Tarihlerinden itibaren 6 ay zarfında müracaat edenlere bu kanuna göre müstehak oldukları harcırah verilir. Müracaata mani bir mücbir sebebin vukuu halinde bu müddet mücbir sebebin zail olduğu tarihten itibaren başlar. Bu müddetlerin geçmesinden sonra müracaat edilmesi halinde harcırah verilmez.

Harcırahın sureti tediyesi:

Madde 57 – Harcırah hizmetin taallük ettiği kurum bütçesinden ödenir. 52 nci madde hükmü mahfuz kalmak şartıyla, ceza davalarında mezkür maddede yazılı yol masrafı ve tazminatların, işin ifasından evvel makbuz mukabilinde vezneye yatırılmasına imkan bulunmayan hallerde, bunlar, bilahara mahküm olan veya haksız çıkan taraftan tahsil olunmak üzere, evvel emirde Adalet Vekaleti Bütçesinden ödenir. (1631 sayılı Askeri Muhakeme Usul Kanununun 281 inci maddesinin (A) fıkrası hükmü mahfuzdur.)

Bir dava ve ihtilafın tetkiki sırasında, gerek alakalılardan birinin talebi ile olsun gerekse kurumun göstereceği lüzuma müstenit bulunsun, tahkik, tetkik, keşif, tebliğ gibi bir muamele için belediye hudutları iç ve dışında bir mahalle gönderilen 52 nci maddede yazılı olanlardan gayri Adalet memurları ile diğer kimselere verilecek harcırah, bilahara haksız çıkan taraftan istirdat olunmak üzere evvel emirde alakalılardan talepte bulunan veya bunu ödemeye razı olandan alınır.

Madde 58 – **(Mülga: 13/12/1960 - 159/8 md.)**

Harcırahın sureti tediyeye ve mahsubu:

Madde 59 – **(Değişik birinci fıkra: 16/6/1983 - 2851/8 md.)** Harcırah, memur ve hizmetlinin gidişinde ve ailenin nakli sırasında peşin olarak verilir. Harcırahın tam miktarının önceden tayin ve tespitinin mümkün olmadığı hallerde yetecek miktarda para avans olarak verilir. Harcırahını kati olarak veya avans suretiyle alanlardan zati sebepler yüzünden daimi veya muvakkat vazife mahallerine 15 gün içinde hareket etmeyenler (...) ⁽¹⁾ aldıkları parayı derhal iade etmeye mecburdurlar.

(1) 56 nci maddesinin (a) bendindeki "Re'sen veya isteği üzerine emekliye ayrılan memur ve hizmetlilerle" ibaresi ile "ve cezaen olmamak üzere kurumlarınca vazifelerine son verilen hizmetlilere" ibaresi, 59 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ile 10 uncu maddenin 2 nci bendi kapsamına girenlerden 56 nci maddede belirtilen süre içinde ikamet edecekleri yere taşınmayanlar," ibaresi, 31/7/2003 tarihli ve 4969 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle madde metinlerinden çıkarılmıştır.

Aile için harcırah itasında ilgililerin verecekleri beyan kağıtları esas tutulur. Bu beyan kağıdında harcırahın tahakkuk ettirilebilmesi için lüzumlu malümat gösterilir.

Daimi memuriyetle bir yere gönderilenler gidecekleri mahalle varış tarihinden ve muvakkat vazife ile gönderilenler de memuriyetleri mahalline dönüş tarihlerinden itibaren bir ay zarfında harcırah beyannamelerini, evrakı müspiteleri ile birlikte dairesi amirine tevdi ederler. Memurun kendisinden evvel veya sonra hareket eden ailesi için avans para verildiği takdirde bu bir aylık müddet, ailenin evvel gitmesi halinde memur veya hizmetlinin yeni vazifesi mahalline varış tarihinden ve sonra gitmesi halinde de bunların memur veya hizmetli nezdine muvasalatları tarihinden itibaren hesap olunur.

Beyannameyi alan daire amirleri bunu vize ettikten sonra taşrada mahallin en büyük malmemuruna ve merkezde de alakadar mali mercie vermekle mükelleftirler.

Vakı masraf verilen avans paradan ziyade ise fazlası tesviye ve az ise farkı re'sen istirdat olunur.

Evrakı müspite tedariki mümkün olmayan hallerde bu imkansızlığın sebepleri ile vakı masrafın hesabı alakadar tarafından mensup olduğu daire amirine yazılı olarak bildirilir. İmkansızlık sebepleri dairesince varit ve muhik görüldüğü ve masrafın hesabında bir fazlalık bulunmadığı neticesine varıldığı takdirde avans bu hesaba göre mahsup olunur.

Alındıkları tarihten itibaren tahakkuk ettirilecek faizleri de dahil olmak üzere birinci fıkra gereğince derhal iade edilmeyen paralarla harcırahlarını avans olarak alıp da bu zimmetlerinin mahsubu için muktazi evrakı üçüncü fıkra yazılı müddetler zarfında teslim etmeyenlerin bu borçları bu evrakı verdikleri zaman harcırah istihkakları ayrıca tahakkuk ettirilip ödenmek üzere aylık, ücret veya kabili haciz sair istihkaklarının yarısı bu borçları tamamen kapanıncaya kadar ve hüküm alınmaya hacet kalmaksızın re'sen istirdat olunmak suretiyle tahsil olunur.

Harcırah itası ve avansların mahsubu muamelelerinde aksi sabit oluncaya kadar memurun beyanına itibar olunur.

Hılafî hakikat beyanname verenler:

Madde 60 – Bu kanuna göre tahakkuk edecek, istihkakın miktarını artıracak şekilde-maddî hatalar hariç-hilafî hakikat beyanname verenler hakkında, mensup oldukları kurumların inzibat, memurin, müdürler komisyonları gibi salahiyyetli heyet ve makamlarının kararı ile ve işlenen suçun mahiyet ve şümülüne göre rütbe veya sınıf tenzili veya ihraç cezalarından her hangi biri tatbik olunur ve bu gibilerin bu suretle aldıkları fazla harcırah, Devlet özel idare ve belediyelerce Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Kanununa göre ve bu kanuna tabi diğer kurumlarca da umumi hükümlere tevfikân tahsil olunur.

Suçlu hakkında idarece ittihaz olunan inzibati kararlar cezai takibata mani olmayıp bu gibiler hakkında ayrıca hukuku amme davası ikame ve kanuni takibat icra olunur.

Madde 61 – Bu kanuna göre ödenecek istihkaklar borç için haczedilemez.

Madde 62 – Aşağıda yazılı kanunlarla bu kanuna muhalif diğer hükümler kaldırılmıştır.

Kanun veya Kararnamenin		U n v a n ı
Tarihi	Numarası	
3/ 4/1333	250	Memurini hariciyeye verilecek harcırahların sureti tesviyesi hakkında Kanun
15/ 5/1335	155	Mülkiye Harcırah Kararnamesi
10/11/1335	277	15 Mayıs 1335 tarihli Mülkiye Harcırah Kararnamesinin mevaddı mu-vakkate faslının tadili hakkında Kararname
27/11/1336	44	İşgal dolayısıyla terki mevkie mecbur olan memurin ve ailelerine har-cırah itası hakkında Kanun
16/10/1338	273	Hasbellüzum celp veya bir mahalle izam kılınacak imalatı Harbiye sivil ustalarıyle Levazımatı Umumiye Fabrika ve Müessesatı sanatkar-larına harcırah itasına dair Kanun
22/ 4/1341	646	15 Mayıs 1335 tarihli Mülkiye Harcırah Kararnamesine müzeyyel Kanun
21/11/1341	668	Vazifei memureleri haricinde emrazı sarıyei hayvaniye mücadelesine memur edilecek memurini fenniye ve saireye verilecek yevmiyeler hakkında Kanun
17/ 2/1926	745	15 Mayıs 1335 tarihli Mülkiye Harcırah Kararnamesinin 27 nci maddesinin 2 nci fıkrasını muaddil Kanun
10/ 3/1926	778	10 Teşrinisani 1335 tarihli Harcırah Kararnamesinin birinci maddesine müzeyyel Kanun
28/ 4/1926	829	Tekaüt edilenlerle infisal edenlerin harcırahlarının müddeti tesviyesi hakkında Kanun
5/ 6/1926	902	Memurini Hariciye harcırahları hakkındaki 3 Nisan 1333 tarihli kanuna müzeyyel Kanun
28/ 3/1927	999	Müfettiş ve müfettiş muavinlerinin yevmiye ve harcırahlarına dair Kanun
18/ 6/1927	1092	Harcırah Kararnamesine müzeyyel Kanun
29/12/1927	1185	Harcırah Kararnamesine müzeyyel 18/6/1927 tarihli ve 1092 numaralı kanuna müzeyyel Kanun
8/ 6/1929	1508	Amenajman ve teşçir işlerinde müstahdem memurini fenniye verilecek yevmiyeler hakkında Kanun
19/ 7/1931	1846	15 Mayıs 1335 tarihli Harcırah Kararnamesi ve müzeyyematının tadili hakkında Kanun
15/12/1934	2616	Harcırah Kararnamesinin 13 üncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair Kanun
13/ 6/1938	3441	Yabancı memleketlere gönderilecek memurların harcırahları hakkında Kanun
13/ 6/1938	3442	15 Mayıs 1335 tarihli Mülkiye Harcırah Kararnamesine ek Kanun
13/ 6/1938	3443	Müfettiş ve müfettiş muavinlerinin yevmiye ve harcırahlarına dair olan 28 Mart 1927 tarihli ve 999 sayılı Kanuna ek Kanun
17/ 1/1940	3770	Genelkurmay Başkanının seyahat ve ikamet yevmiyesi hakkında Kanun

Kanun veya Kararnamenin		U n v a n ı
Tarihi	Numarası	
11/ 8/1941	4101	Harcırah Kararnamesine ek Kanun
16/ 3/1942	4192	Alelümum seyyar küçük sıhhat memurlarına hayvan yem bedeli verilmesine dair Kanun
3/ 8/1942	4278	Askeri kara, deniz ve hava ateşleri maiyetlerine birer er verilmesi hakkında Kanun
3/ 8/1942	4279	Yabancı memleketlere gönderilecek memurların harcırahları hakkındaki 3441 sayılı kanuna ek Kanun
10/ 8/1942	4287	Maliye atlı tahsildarlarına hayvan yem bedeli verilmesi hakkında Kanun
12/ 8/1942	4291	Hayvan sağlık memurlarına hayvan yem bedeli verilmesi hakkında Kanun
16/12/1942	4327	Memur ve müstahdemlere verilecek fevkalade zam hakkındaki 4178 sayılı kanuna ek Kanun
23/12/1942	4333	P. T. T. Umum Müdürlüğü süvari müvezzilerine hayvan yem bedeli verilmesi hakkında Kanun
18/ 6/1943	4440	Harcırah Kararnamesi ve müzeyyatının tadili hakkındaki 1846 sayılı kanuna bağlı cetvel ile 3135 sayılı kanunda değişiklik yapılması hakkında Kanun
29/ 5/1946	4909	Subay ve askeri memurlarla gedikli erbaşlardan ve askeri kadrolardaki çeşitli hizmetlilerden kurslara gönderilenlerin gündelikleri hakkında Kanun
22/12/1947	5143	3135 ve 4440 sayılı kanunlara ek Kanun
20/ 2/1948	5190	Tekel Genel Müdürlüğü atlı takip memurlariyle atlı koruma ve tahsil memurlarına hayvan yem bedeli verilmesi hakkında Kanun

Madde 63 – Aşağıda yazılı kanunların hizalarında gösterilen madde ve fıkralarının harcırah, hayvan mubayaası, hayvan yem bedeli veya bu maksatla zaruri masraf verilmesine mütaallik olan hükümleri kaldırılmıştır.

Tarih	Kanun No.	U n v a n ı	Madde ve fıkrası
15/ 3/1329		İdarei Umumiye-yi Vilayat Kanunu	İdarei Umumiye-yi Vilayat Kanununun 5048 sayılı kanunla değişik 116 ncı maddesi
22/ 4/1341	657	Harita Müdiriyeti Umumiyesi Kanunu	7 nci maddesi
26/ 5/1926	858	Çekirge Kanunu	7 nci maddesi
7/ 6/1926	912	Ordu, Bahriye ve Jandarma Zabitan ve Memurini hakkında Kanun	4 üncü maddesi
16/ 6/1927	1076	İhtiyat Zabıtları ve ihtiyat Asmeni Memurları Kanunu	19 uncu maddesi

Tarih	Kanun No.	U n v a n ı	Madde ve fıkrası
20/ 6/1927	1108	Maaş Kanunu	8 inci maddesinin (B) fıkrası
19/ 5/1930	1613	Büyük Millet Meclisi Azasının Tahsisat ve Harcırahları hakkında Kanun	3 üncü maddesinin son fıkrası
19/ 7/1931	1843	Maaşatın Tevhit ve Teadülü hakkındaki 1452 ve 1489 sayılı kanunlara müzeyyel Kanun	4 üncü maddesi
4/ 6/1932	2000	1932 senesinden itibaren Tıp Fakültesinden neşet edecek tabiplerin mecburi hizmetlerinin lağvı ve leyli tıp talebe yurduna alınan tıp talebesinin tabi olacakları mecburi hizmetler hakkında Kanun	2 nci maddesinin 2 ve 3 üncü fıkraları
15/12/1934	2613	Kadastro ve Tapu Tahriri Kanunu	5055 sayılı kanunla değiştirilen 43 üncü maddesi
15/11/1935	2847	Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme U. Md. memur ve müstahdemlerinin ücretlerine dair Kanun	9 uncu maddesi
20/ 1/1936	2897	Hayvanlar Vergisi Kanunu	4 üncü maddesinin son fıkrası
29/ 5/1936	2996	Maliye Vekaleti teşkilat ve vazifeleri hakkında Kanun	5655 sayılı kanunla değiştirilen 21 inci maddesi
8/ 2/1937	3116	Orman Kanunu	5653 sayılı kanunla değişik 12 nci maddesi
11/ 6/1937	3238	Köy Eğitimcileri Kanunu	4 üncü maddesi
7/ 6/1939	3634	Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu	26 ncı maddesi
30/ 6/1939	3656	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair Kanun	20 nci maddesi
3/ 7/1939	3659	Bankalar ve Devlet müesseseleri memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkında Kanun	4621 sayılı kanunun 4 üncü maddesiyle değiştirilen 13 üncü maddesinin B ve J fıkrası
26/ 6/1940	3888	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 sayılı kanuna ek Kanun	5 inci maddesi
18/12/1940	3944	Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı memurları teşkilatı hakkında Kanun	8 inci maddesi
30/ 5/1941	4047	Beden terbiyesi kanununa ek Kanun	3 üncü maddesi
19/ 6/1942	4274	Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilat Kanunu	43 üncü maddesi

Kanun		U n v a n ı	
Tarih	No.		Madde ve fıkrası
18/6/1943	4440	Harcırah kararname ve müzeyyelatının tadili hakkındaki 1846 sayılı kanuna bağlı cetvel ile 3135 sayılı kanunda değişiklik yapılması hakkında Kanun	1 inci maddesi
9/7/1943	4459	Köy ebeleri ve köy sağlık memurları teşkilatı yapılmasına ve 3017 numaralı Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekaleti Teşkilat ve Memurin Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair Kanun	1 inci maddesinin 3 üncü bendi
19/7/1943	4481	Ziraat Vekaleti teşkilatının nakil ve teknik işletme vasıtalarıyla teçhizine dair Kanun	2 ve 3 üncü maddeleri
6/9/1943	4487	Seferberlikte ve fevkalade hallerde askerî şahısların ailelerini icabında yanlarında bulundurmalarının men'i hakkında Kanun	2 ve 3 üncü maddeleri
21/6/1944	4598	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesi hakkında Kanun	9 uncu maddesi
28/3/1945	4709	Hesap uzmanları kurulu kurulmasına ve Maliye Vekaleti merkez ve iller kadrosunda bazı değişiklikler yapılması hakkında Kanun	7 nci maddesi
6/7/1945	4784	Tarım Bakanlığı Toprak İşleri Genel Müdürlüğü Görev ve Kuruluş Kanunu	19 uncu maddesi
28/12/1946	4988	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı kanunla buna ek 4644 sayılı kanunda değişiklik yapılması hakkında Kanun	2 nci maddesinin 3 üncü bendiyle 6 ncı maddesinin son fıkrası
31/5/1948	5213	Devlet Havayolları Gn.Md.lüğü teşkilatı hakkındaki 3424 sayılı kanuna ek Kanun	2 nci maddesi
26/12/1949	5479	Köy enstitüsü mezunu öğretmenlerle köy sağlık memurlarının geçimlerini düzenlemek üzere 3803, 4274 ve 4459 sayılı kanunlara ek 5129 sayılı kanunda değişiklik yapılması hakkında Kanun	1 inci maddesinin son fıkrası

Tarih	Kanun No.	U n v a n ı	Madde ve fıkrası
1/3/1950	5572	Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı ve Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü bölümlerinde değişiklik yapılması ve kadastro mahkemeleriyle gezici mahkemelerin kaldırılması hakkında Kanun	3 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası
16/3/1950	5602	Tapulama Kanunu	49 ve 50 nci maddeleri
6/12/1950	5686	Birleşmiş Milletler emrine verilmek üzere askeri birlikler halinde yabancı ülkelere gönderilecek ordu mensuplarının aylık ve ücretleriyle çeşitli istihkakları ve birliğin sair masrafları hakkında Kanun	1.2 ve 3 üncü maddeleri
2/7/1951	5802	Astsubay Kanunu	9 uncu maddesi
1/7/1953	6091	Tapulama Kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapılmasına dair Kanun	3 üncü maddesi

Ek Kanunlar:

Madde 64 – Harcırah mevzuu ile alakalı hükümler ancak bu kanuna ek olarak çıkacak kanunlarda yer alır.

Ek Madde 1 – (Ek: 11/12/1981 - 2562/29 md.; Değişik: 16/6/1983 - 2851/9 md.)

10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile bu Kanunda değişiklik yapan 11/12/1981 tarihli ve 2562 sayılı Kanunda geçen; Yasama Organı Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Yasama Organı Üyeleri Milletvekilleri, Milli Güvenlik Konseyi Üyeleri, Cumhurbaşkanlığı Konseyi Üyeleri, Devlet Başkanlığı Genel Sekreteri, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri, Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı olarak değiştirilmiştir.

Bu Kanunda, "kadro derecesi" veya "kadro aylık dereceleri" olarak geçen ibareler, 7 nci maddenin birinci fıkrasında yer alan esaslar çerçevesinde uygulanır.

Ek Madde 2 – (Ek: 25/6/2009 - 5917/11 md.)

Düzenleyici ve denetleyici kurumlarda harcırah ödemeleri bu Kanuna göre yapılır.

Bu kurumların personelinden mevzuatı uyarınca inceleme, ön araştırma, denetim veya soruşturma göreviyle yetkili olanların, bu görevleri nedeniyle memuriyet mahalli dışına yurt içi geçici görevlendirmelerinde 33 üncü maddenin (b) fıkrası hükümleri uygulanır.

Bu kurumların başkan ve üyeleri ile personelerinden memuriyet mahalli dışına yapılan yurt içi geçici görevlendirilmelerinde, konaklama gideri için ödedikleri ücretleri belgelendirenlere, belge bedelini aşmamak ve 33 üncü maddenin (a) fıkrasına göre müstahak oldukları gündelik tutarının, ikinci fıkra kapsamındaki görevlendirmelerde beş katını, diğerlerinde dört katını geçmemek üzere görevlendirme süresince konaklama gideri ödenir.

İkinci fıkra kapsamındaki görevlerin yerine getirilmesi sırasında kurumlarınca görev mahalli içinde taşıt aracı sağlanamaması halinde kullanılan taşıtlara ilişkin ulaşım giderleri, ilgili kurumların görüşleri alınarak Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre ödenir.

Ek Madde 3 – (Ek: 4/7/2012-6353/1 md.)

31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalıların kendileri ve anılan Kanuna göre belirlenecek bakmakla yükümlü oldukları kişilerden, yurt içinde tedavilerinin yapılamaması nedeniyle usulüne uygun olarak tedavi amacıyla yurt dışına gönderilenlerin refakatçilerine, yurt dışında tedavi süresi ile sınırlı olmak üzere ve belgelendirmeleri koşuluyla ödemiş oldukları konaklama bedelleri, 5510 sayılı Kanunun 66 ncı maddesi gereğince Sosyal Güvenlik Kurumunca ödenecek gündeliklere ilave olarak ve anılan Kurum tarafından her bir gün için ödenecek yurt dışı gündelik tutarını geçmemek üzere, ilgililerin görevli oldukları kurumları tarafından ayrıca ödenir.

Bu hüküm, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ilgili mevzuatı uyarınca usulüne uygun olarak alınmış sağlık kurulu raporu ile refakatli olarak yurt dışında tedaviye gönderilmiş olup, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte tedavileri devam eden veya aynı hastalıktan dolayı tedavileri yurt içinde sürdürülen hastaların refakatçileri hakkında da uygulanır.

İkinci fıkra kapsamına girenlerin, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki döneme ilişkin konaklama bedelinin ödenebilmesi için, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde hak sahiplerince kurumlarına müracaat edilmesi gerekir. Bu madde kapsamındaki konaklama giderleri, tedavi gören kişinin ilgili olduğu kurum tarafından karşılanır.

Devlet Demiryolları ve Devlet Havayollarının eski hükümlerinin mer'iyeti:

Muvakkat Madde 1 – 53 üncü maddede zikredilen nizamnameler mer'iyete girinceye kadar bu hususlardaki eski hüküm ve usullerin tatbikına devam olunur.

Eski hükümlere göre harcırah almış olup ta henüz hareket etmemiş veya ailelerini yanlarına celbetmemiş olanlar:

Muvakkat Madde 2 – a) Eski hükümlere göre harcırah almış olup ta bu kanunun mer'iyeti tarihinde henüz hareket etmemiş olanların harcırahları bu kanun hükümlerine göre hesap ve noksanı varsa ikmal olunur.

b) Bu kanunun mer'iyeti tarihinde yolda bulunanlardan veya bu tarihten evvel vazife mahallerine muvasalat etmiş oldukları halde aileleri efradını mezkür

tarihten sonra nezdlerine celbedenlerin bu kanuna göre müstahak oldukları aile ve yer değiştirme masrafları yekünundan Harcırah Kararnamesine göre ödenmiş bulunan infikak ve muvasalat yevmiyelerinin tutarı tenzil olunur.

Geçici Madde 3 – (Ek: 11/12/1981 - 2562/30 md. ile gelen geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar 6245 sayılı Harcırah Kanununun “Dış seyahatlerde yer değiştirme masrafı” na ilişkin 47 nci maddesi uyarınca ve beyanlara istinaden 1 Ocak 1974 tarihinden sonra tahakkuk ve mahsup işlemleri yapılan ödemelerden haklarındaki Sayıştay ilamları henüz kesinleşmemiş olanlar ile kesinleşmiş ilamlarda kısmen tazminine hükmolunmuş olanlar bu Kanunla getirilen esaslara ve o tarihteki yurtdışı gündelik miktarlarına göre yeniden değerlendirilir.

Yapılan değerlendirme sonucunda, ilgililere döviz olarak fazla ödendiği tespit olunan miktarın bu Kanunun yayımı tarihindeki kur üzerinden Türk Lirası karşılığı, aylık eşit taksitlerle bir yıl zarfında saymanlıklarca tahsil olunur. Borcunu ödeyenler hakkında kurumlarınca başka takibat yapılmaz ve yapılmakta olan takibat kaldırılır.

Deęerlendirme sonucunda ilgililere herhangi bir ödeme yapılmaz.

Geçici Madde 4 – (Ek: 21/4/2005 – 5335/4 md.; Mülga: 10/9/2014 – 6552/144 md.)

Geçmişe yönelik harcırah ödenmesi

Geçici Madde 5- (Ek: 1/7/2006-5538/3 md.)

Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşlar ile özel hükümler gereğince bu Kanun kapsamı dışında kalan tüm kamu kurum ve kuruluşlarında;

a) 12/12/2001 tarihli ve 4726 sayılı 2002 Malî Yılı Bütçe Kanununun 6 ncı maddesinin (g) fıkrası uyarınca 1/1/2002-31/12/2002 tarihleri arasında; 26/12/2002 tarihli ve 4776 sayılı Kanunun 7 nci maddesi uyarınca 4726 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (g) fıkrasına binaen 1/1/2003-31/3/2003 tarihleri arasında, başka yere naklen ataması yapılanlardan harcırah talep etmediklerine ilişkin yazılı beyanda bulunanlardan,

b) 29/3/2003 tarihli ve 4833 sayılı 2003 Malî Yılı Bütçe Kanununun 51 inci maddesinin (f) fıkrası uyarınca, 1/4/2003-21/7/2003 tarihleri arasında kendilerinin yazılı talebi üzerine naklen ataması yapılanlardan,

c) 31/7/2003 tarihli ve 4969 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin (a) bendi ve 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14/A maddesi uyarınca, 22/7/2003-26/4/2005 tarihleri arasında kendi yazılı talepleri üzerine naklen ataması yapılanlardan,

ç) 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (a) bendi uyarınca, kendi yazılı talepleri üzerine naklen ataması yapılanlardan,

harcırah ödenmemiş olanlara, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31/12/2006 tarihine kadar, en son görev yaptıkları yerdeki idareye kendilerinin veya ölümleri hâlinde kanunî mirasçılarının başvurmaları durumunda, başvuru tarihinden itibaren üç ay içinde bu Kanunun ilgili hükümleri uyarınca naklen atandıkları tarihte müstahak oldukları harcırah, ödendiği yılda yürürlükte olan kanunî faiz oranı uygulanmak suretiyle ödenir.

Türk Standartları Enstitüsü personeline 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14/A maddesinin (d) bendindeki hükümlere göre harcırah ödenir.

Geçici Madde 6- (Ek: 25/6/2009-5917/12 md.)

Düzenleyici ve denetleyici kurumların başkan ve üyeleri ile diğer kurum personeline, usulüne ve ilgili mevzuatına uygun olarak yapılan geçici görevlendirmelerinde 1/1/2006–27/3/2009 tarihleri arasında gündelik, konaklama ve ulaşım giderleri olarak fazla yapılan ödemeler hakkında borç çıkarılamaz, çıkarılmış olan borç tutarlarının tahsilinden vazgeçilerek borç takibi işlemine son verilir.

Madde 65 – Bu kanun 1 Mart 1954 tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 66 – Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

27 nci maddeye bağlı (1) sayılı cetvel ⁽¹⁾

I inci Sütun	II nci Sütun	III üncü Sütun
Görev unvanları veya aylık dereceler	Muayyen tarifeli taşıt ile seyahat (Vapur-Tren) (Eskpres ve kuşet ücretleri dahil)	Gayrimuayyen tarifeli taşıtlarla seyahat
1. Yurtdışı seyahatlerde, uçaklarda birinci sınıf üzerinden seyahat giderleri ödenenler.	Yataklı vagon farkı dahil olduğu halde birinci mevki bilet ücreti.	Yapılan hakiki yol masrafı.
2. Aylık dereceleri 1 olan memur ve hizmetliler ile 33 üncü maddenin (b) bendine dahil olanlar	Yataklı vagon farkı dahil olduğu halde birinci mevki bilet ücreti.	Mutat ve ekonomik olan taşıtlara ait yol masrafı ve icap ve zaruret halinde kullanılacak diğer taşıtlara göre hakiki yolmasrafı
3. Yukarıda yazı olanların dışında kalan aylık dereceleri 2-4 olan memur ve hizmetliler.	Birinci mevki bilet ücreti.	Mutat ve ekonomik olan taşıtlara ait hakiki yol masrafı.
4. Aylık dereceleri 5 ve daha aşağı derece olan memur ve hizmetliler.	İkinci mevki bilet ücreti.	Mutat ve ekonomik olan taşıtlara ait hakiki yol masrafı.

AÇIKLAMA:

1. Cetvelin 1 ,2 ve 3 üncü sıralarında gösterilenler uçakla seyahat edebilirler. Diğerlerinin uçakla seyahati zorunlu hollere münhasır olmak ve dairelerince lüzum gösterilmesi veya tasvip olunması ile mümkündür: ⁽¹⁾

2. Muayyen tarifeli olmayan taşıtlarla seyahatte, "Mutat ve ekonomik olan taşıt" dan maksat, iki mahal arasında mutata olarak otomobil, otobüs gibi taşıtlar işlemekte ise bunlardan ucuz olanıdır.

3. Yukarıdaki cetvele göre müstehak buldukları mevki ücretinden fazla bir şey ödenmemek şartıyla, daha pahalı mevki ile seyahat edilebilir.

4. Muayyen tarifeli taşıtlarda yemeksiz bilet ücreti; yemeksiz biletin temini mümkün olmadığı hollerde ise yemekli bilet ücreti ödenir.

5. Özel otomobilleriyle seyahat edenlere, müstehak oldukları taşıt ücreti ile bu taşıta göre geçecek günler için verilmesi gereken gündelikten fazla ödeme yapılmaz.

(1) 14/1/1988 tarih ve 311 sayılı KHK'nin 13 üncü maddesi ile değişik şekli.

**6245 SAYILI KANUNDA EK VE DEĞİŞİKLİK YAPAN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜKTEN KALDIRDIĞI KANUN VE HÜKÜMLERİ
GÖSTERİR LİSTE**

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuatın

Yürürlükten Kaldırılan Kanun veya Kanun Hükümleri	Tarihi	Sayısı	Maddesi
2544	12/1/1959	7187	2
756, 1238, 1613, 1757, 2507, 3050, 3135, 4387, 5142, 5857, 5861, 6027, 6167, 6478, 6479, 6480, 6481, 7204 sayılı Kanunlarla 6245 sayılı kanunun 58 inci maddesi, 4178,4805 ve 4988 sayılı kanunların Milletvekilleri ve Başkanlık Divanı üyeleri ve İdare Amirleri ile ilgili hükümleri, Bakanlar Kurulunun 30/5/1960 günü yürürlüğe giren 5/2 sayılı Kararının Bakanlarla ilgili hükmü ve bu kanuna aykırı biçimle hükümleri,	13/12/1960	159	8
6245 sayılı Harcırah Kanununun 41 inci maddesi ile bu Kanuna bağlı (2) sayılı cetvel; 25/4/1963 tarih ve 226 sayılı Kanun; 22/6/1971 tarih ve 1416 sayılı, 13/1/1972 tarih ve 1511 sayılı Harcırah Kanununa Ek Kanunlar; 1765 sayılı Üniversite Personel Kanununun değişik 13 üncü maddesi; 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun geçici 5 inci maddesi; 1309 sayılı Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Kuruluşu Hakkında Kanunun 15 inci ve 5441 sayılı Devlet Tiyatrosu Kuruluşu hakkında Kanuna 1310 sayılı Kanunla eklenen Ek 2 nci maddelerinin "yurtiçi turne faaliyetlerine katılacaklara ödenecek harcırah yevmiyesinin tespitine ilişkin" hükümleri	11/12/1981	2562	28

**6245 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Kanun/KHK No.	Farklı tarihte yürürlüğe giren maddeler	Yürürlüğe giriş tarihi
7145	—	3/7/1958
7187	—	22/1/1959
181	—	30/12/1960
159	—	31/12/1960
1416	—	25/6/1971
1511	—	15/5/1971 tarihinden geçerli olarak 19/1/1972
2562	—	1/3/1982
2851	9 uncu madde ile değiştirilen ek 1 inci maddedeki Milli Güvenlik Konseyi Üyeleri, Yasama Organı Başkanı ve Yasama Organı üyeleri ile ilgili hükümleri,6/12/1983 Diğer hükümleri	18/6/1983
KHK-269	4. Maddesi	1/3/1987
	Diğer hükümleri	2/2/1987
3371	—	1/1/1987 tarihinden geçerli olmak üzere 26/5/1987
KHK-311	—	29/2/1988
KHK-318	2 ve Geçici 2	15/4/1988
	Diğer hükümleri	31/3/1988
KHK/336	—	5/8/1988
KHK/368	—	14/6/1989
KHK/451	—	10/9/1991
3814	5 ve 6 ncı maddeleri	1/1/1992
	Diğer hükümleri	3/7/1992
4576	—	13/6/2000
4969	22/7/2003 tarihinden geçerli olmak üzere	12/8/2003
4970	—	6/8/2003
5335	10,13,24,33,45	27/4/2005
	Geçici Madde 4	23/7/2004 tarihinden geçerli olmak üzere 27/4/2005

**6245 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA
ANAYASA MAHKEMESİ İPTAL KARARLARININ
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	6245 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
5411	33	1/11/2005
5436	33	24/12/2005
5538	10, 46 ve Geçici Madde 5	12/7/2006
5754	18	1/10/2008
5754 sayılı Kanunla değişik 5510	18/c ve 20	1/10/2008
5917	Ek Madde 2 ve Geçici Madde	10/7/2009
6004	13	13/7/2010 tarihinden otuz gün sonra
6083	33	10/12/2010
6087	33	18/12/2010
KHK/643	33	8/6/2011
KHK/646	33	10/7/2011
KHK/652	33	14/9/2011
KHK/663	33	2/11/2011
KHK/662	33	2/11/2011
6353	Ek Madde 3	12/7/2012
6495	33/b	2/8/2013
6496	15, 17	31/7/2013

Değiştiren Kanunun/KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	6245 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
6528	33	14/3/2014
6552	3	31/3/2014 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde (11/9/2014)
	Geçici Madde 4	11/9/2014
6586	33	3/2/2015
6645	33	23/4/2015
Anayasa Mahkemesi'nin 25/11/2015 tarihli ve E.: 2015/13, K.: 2015/108 sayılı Kararı	33	15/12/2015
KHK/674	42	1/9/2016
6758	42	24/11/2016
6764	33	9/12/2016
KHK/680	8, 15, 17, 33	6/1/2017
7033	33	1/7/2017
7072	8, 15, 17, 33	8/3/2018